



# Mittelman, Reinitz és Gaetan a hipnotizőr pódiumán

### Dr. Giurgiu János előadása a kolozsvári vármegyeházán a hipnózis szerepéről a kriminológiában

Kint a tél első valódi hidegsége borzongatta a fázós embereket, nyomorgó páriák félve suhantak a komor falak mellett, a sarkon megerősített posztok vigyáztak a mostanában gyakran kilengő rendre. De fenn, a vármegyeház dísztermében, szikrázó transzparensok alatt szinte egymáshátán zsufoltan várta a közönség, hogy a népszerű kriminalista dr. Giurgiu felfedje előtte a szuggesztív és hipnózis rejtelmeit, különös tekintettel a bűnözésekre.

A közönség demokratikusan vegyes volt. (Mindazáltal kellemes látvány volt ezzel a kis gyakorlati demokráciával, legalább itt találkozni.) A szépszámmal képviselt detektívtestület tagjai csendes polgároként ültek a székeken és észük ágában sem volt tiltott gyülekezés címen beavatkozni a közönség szellemi érdeklődésébe. Ez az érdeklődés letagadhatatlanul nagy és feszült volt. A bájos színész, aki mellettem ült, bebizonyította, hogy nemcsak művésznőnek hanem közönségnek is elsősorú. Amint észrevettem, ő is nyugodtan elmehegne szuggesztívnek, legalább is az éberszuggesztívban határozottan jövője volna: az előtte ülő férfiak tekintete állandóan rá volt szögezve.

A faji és felekezeti békével sem volt baj. A kíváncsiság — úgy látszik — elmosza az ellentéteket. Egyetlen szót nem emeltek a résztvevők a gyakran felhangzó magyar szó ellen. Giurgiu dr. népszerűsége leszerelt minden antagonizmust. Bebizonyította, hogy a humor és a jóvialitás minden ellentétet kiegyenlít, ha csak három órára is.

Mert Giurgiu dr. előadását a humor és a jóvialitás dominálta. Nem arra törekedett, hogy tudományos frázisokat vágjon nagyképűen a közönség fejéhez, hanem inkább szórakoztatni és mulattatni akart. Meg kell adni, hogy ez pompásan sikerült is neki. Különb védőügyvédje a szuggesztív és a hipnózis jelentőségének keresve sem akadhatott volna Giurgiu Jánosnál. Elmés és szellemes volt mindvégig. Meggyőzte közönségét arról, hogy a szuggesztív és hipnózisnak a modern kriminológiában nagy jelentősége van. Hangoztatta, hogy a jó bírónak nemcsak a paragrafusokra kell támaszkodnia, hanem ismernie kell a bűnözők lelkének mélységeit is, melyeknek redőiben a bünt előidéző motívumok rejtőznek.

A nagy tapsvihar, mely előadását követte, azt bizonyította, hogy a közönség igazat adott Giurgiu Jánosnak, aki tegnap este népszerűsége teljében ragyogott.

Az előadás után a gyakorlatra került a sor. Gold mester szikra alakja jelent meg a pódiumon, de rövid ideig állott ott egyedül. Szuggesztív tekintete rövidesen médiumokkal népesítette be a szűkre szabott tereft. Egy fiatal leány, belekerülve a mester szuggesztív erejének bűrkörébe, olyan epedő lépésekkel lejtett az emelvény felé, mintha az anyakönyvvezető elé menne.

A szeánsz eleinte a megszokott keretekben mozgott: a fiatal, bár kissé molett leány szubrettként mutatkozott be, a fiatal emberek egyike Chaplint utánozta megtévesztő hűséggel. A másik aggastyánná változott át és Bem apót látta megjelenni a képzelt főtér egyik sarkában.

Mondom: ezek nem voltak újdonságok s látszott is, hogy a közönség egészen másra kíváncsi.

A szünet után ez a kíváncsiság is kielégítést nyert. Szünet közben persze az összes Hítetlen Tamások agitációt fejtettek ki az irányban, hogy az egész készülő bűnügyi szeánsz *blíkri*, amiben nem kell hinni. Nem csoda tehát, hogy a pár perc múlva, fojtott csendben meginduló szeánsz alatt a kételkedés démona nehezdedett egyesek szívére.

Különösen akkor hangzott fel a kételkedés moraja hangosabban, amikor az egyik „rekonstruáló” médium Mittelman Józsefet jelölte meg Kohn Dávid gyilkosaként. Ezt senki sem várta, legkövetőbb Giurgiu János dr., aki tudvaleg még

ma is Mittelman ártatlanságát hangoztatja.

Annál nagyobb volt Giurgiu János öröme, amikor a mély, hipnotikus álomba szenderült leányzó Grosz Hermann gyilkosaként egy turista- és egy cserkészöltözött fiatalembert jelölt meg s így igazolta Reinitz Jakab azon, ma is hangoztatott állítását, hogy nem ő gyilkolta meg Grosz Hermant.

A legdrámaibb magatartást a Gaetan-ügyet rekonstruáló médium tanúsította. A fiatal ember olykor-olykor hangosan felordított a borzalmas tusa leírásánál. A

## Csak január hatodikán kezd meg ülésezését a második hágai konferencia

### Müller Franken lesz a német delegáció vezetője. A nem német jótételek ügye tovább bonyolódik

London, december 19. A Press Association beavatott helyről azt az értesülést szerzte, hogy január harmadikán Hágában a konferencia jogszabíroztsága ül össze s a konferencia csak harmadikán kezd meg ülésezését.

Berlin, december 19. A második hágai konferencián a német delegáció vezetője Müller Franken kancellár lesz. Kiutaznak Hágába Curtius birodalmi külügyminiszter és Schacht, a birodalmi bank elnöke.

szerelemi jelenetet azonban, mint jólvelet médiumhoz illik, csak suttogva rebegette el. A rekonstrukció végén végül is kiderült, hogy Gaetan nemcsak a pénz vitte rá a gyilkossági kísérletre, hanem a féltékenység is.

Kár, hogy a médium látomását az ilfovi törvényszék utólag nem veheti tudomásul. Kár főleg ama hölgyekre nézve, akik a „drága, szöke” Georgeot mindenáron meg akarták menteni a törvény szigorának alkalmazásától.

Nóde reméljük, hogy a kor haladó szelleme legközelebb már diadalmaskodni fog s a hipnózis, vagy ahogyan Gold mester mondotta: a *clairvoyance* is bevonul a konzervatív szellemű törvénykezés bástyái mögé.

Addig megelőgszünk természetesen a merőben demonstratív jellegű, utólagos elégtétellel. Mit is tehetnénk egyebet? (s.)

**MON AZ ÖREGEDÉS S EZT MINDENKI ÉRZI.**  
**A DIANA-VAL**  
**ÉRZEIT TEST**  
**KESŐBB FÁRAD**  
**EL ÉS SOKA**  
**MEGŐRZI RU-**  
**GÉKONYASÁGÁT**

A kormány, illetve a pénzügyminisztérium szolgálatot tenne az adófizető polgárságnak, ha ilyen adóügyi tájékoztató románul és a többi nyelven mielőbb kiadná és ily módon alkalmat adna arra, hogy a fizetendő adó nemekkel, azok összegével egy egységes adókönyvből, egy egységes összeállításból mindenki tájékozott legyen.

### IV. Az adó havi részletekben lenne fizetendő

A tetemes adóhátraléknak egyik jelentős okát képezi az, hogy az adó negyedévi részletekben előre fizetendő.

Az adó voltaképpen a tényleges jövedelem után az állam részére fizetendő hozzájárulása. Az adófizető polgár nem tudja három havonként előre fizetni a különböző keresetre, vagyonrésze utáni adót, mikor annak jövedelmét ő sem kapja negyedévenként előre egyszerre kézhez. A kiszagda, a földbirtokos aratás után látja munkája jövedelmét, a házbéreké ma már igen sok háznál csupán havonként fizetik, a bérlők a nehéz gazdasági viszonyok között, a súlyos megélhetési gondjaik közepette nem képesek a bérlő negyedévenként előre fizetni, az ügyvéd az orvos, a mérnök, a szabadpályán működő lateiner elem szintén nem tudja egy havi jövedelméből félretenni, befizetni előre a három óra járó adót. Ugyan ez a helyzet áll fenn minden társadalmi osztálynál.

Az adó sokkal inkább és sokkal gyorsabban befolyna, ha a törvény kimondaná azt, hogy az adó nem negyedévenként előre, hanem 12 egyenlő havi részletben fizetendő.

A háztulajdonosok a házbért, főleg kisebb lakások után a hóközépén, vagy a hóvége felé kapják meg, a kereskedők szintén nagyon nehezen képesek a magas bolt-béreket megfizetni és ma már oda-adjutottunk, csak hogy azt meg kaphassák. Ha az adófizető adóját 12 egyenlő havi részletben tudná fizetni a havi keresetéből, az egy óra eső részt bele tudná kalkulálni kiadásai közé, úgy, hogy az állam még jobban járna, mert a havi részletek formájában inkább módja volna az adót megkapni. Állami érdek az, hogy az adók teljes egészében befolyjanak. Így tehát kormányunknak is számon kell állania az általa ismert nehéz gazdasági viszonyokkal. Az állam is havonként fizeti a tisztviselőket, bíróságot, a tisztviselőket havonként fizeti, hogy kiadásainak tekintélyes része általa havonként viselendő.

Ha ez az álláspont a kormány által nem fogadtatnék el, legalább minden városban az adminisztrátor, illetve a perceptor belátására volna bízandó, hogy indokolt esetekben az előirányzott adót 12 egyenlő részletben is fizethesse. Az adófizető polgárság részéről az adókönyveske bevezetésével ez technikailag is inkább kivihető.

(A cikk befejező részét lapunk holnapi számában közöljük.)

### Hivatalosan elismerik, hogy Mandzsuriában forradalom történt

London, dec. 19. Mukdeni jelentés szerint a mandzsuri kormányzat hivatalos kommunikéje is elismeri, hogy Északnyugatmandzsuriában forradalom történt és a mongolok a főhatalmat átvetették. A londoni lapokhoz érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a mongolok a forradalmasított területen polgári kormányzatot szerveznek s a főhatalnok mongolok és oroszok lesznek.

## Néhány észrevétel a készülő új adótörvények alkalmából

### Iria: Váradai Ödön nagyváradai ügyvéd

### II. Az adóvallomási ivekről

A napi lapok ismertetik a Madgearu pénzügyminiszter ur által benyújtott újabb törvényjavaslatot, melyekre vonatkozólag dr. Fischer József képviselő ur az „Uj Kelet” hasábjain figyelemre méltó nyilatkozatokat is tett. A tervezett adójavaslatokból kitűnik, hogy szigorú szankciókat helyez kilátásba azokkal szemben, akik az adóvallomást kellő időben be nem nyújtják, vagy rosszhiszemű adatokat mondanak be. Ily körülmények között annál inkább szükség van arra, hogy az adóvallomási ivek világosan és áttekinthetően legyenek megválasztva, elkerülhetlen szükséges az is, hogy aki ilyen adó bevallási ívet kitölt, tudja is, hogy mily rovatokat kell kitölteni, milyen adatokat kell bementenie. Ugy az államnak, mint az adófizetőnek érdeke az, hogy a bevallott adatokat a valósághoz hiven töltsék ki, ennek folytán arra tekintettel, hogy ezen adóvallomási ivek románul vannak kiadva, amely nyelvet a polgárság egy jelentékeny része, vagy nem ismeri, vagy fogyatékosan ismeri, szükséges, hogy az adóvallomási ivek elsősorban román nyelven, az állam nyelven, de parallel a lakosság által ismert többi nyelven is ki legyenek állítva, hogy ily módon a rovatok kitöltője meg is értse, hogy miről van szó.

Epen azért ezen adóvallomási ivek magyar és német nyelven is kiállítandók, hogy a kisebbségek azt megfelelően és helyesen kitölteni tudják. Jelenleg agyanis úgy áll a helyzet, hogy ezen adóvallomási iveket az, aki nem tud románul, amással, románul értővel tölteti ki, amennyiben az illető nem jól érti meg, vagy nem ért teljesen románul, a hibás kitöltés nem a román tolmács, hanem az adófizető terhére fog menni.

Az államnyelv szupremáciája teljes egészében meg van óva akkor, mikor elsősorban román az adóbevallási ív szövege és csak utána következnek a többi kisebbség által éret nyelvi szövegek.

Azért is szükséges ez, mert az adóbevallási ív el van látva megfelelő, a törvény alapján készített magyarázatokkal, melyek az adófizetőre nézve megfelelő utmutatást taétalmaznak. Ha tehát az adóvíkítője személyesen nem tudja megérteni ezen magyarázatokat, úgy nem is lesz

módjában az, hogy a törvény követelményeinek megfelelőleg tudja ezeket kitölteni. Akkor, amikor az új adótörvény igen magas bírságokat ír el, a helytelen, vagy valótlan kitöltése esetére viszont módot kell adni, hogy az állam minden egyes polgára megértse azt, amit ki kell töltenie.

Az adóbevallási ivek ezen felül nagyon halmozottan vannak készítve, az egyes rovatok nagyon szűkek, nincs is megfelelő hely. Minthogy ezeken praktikus változtatásokat kell eszközölni, most az adótörvények tárgyalása alkalmából volna aktuális ezen hivatalom megvalósítása.

Románia minden polgárának érdeke az, hogy a román nyelvet mielőbb elsajátítsa. Minthogy azonban ez idő kérdése és az idősebb embeéeknek nehezen megy a román nyelv elsajátítása, addig is, míg az új nemzedék a román nyelvet teljesen megtanulja, az állam szempontjából is, a polgárság szempontjából is indokolt az, hogy az adóvallomási ivek az általa éret szövegben is ki legyenek adva.

### III. Adó kódex

A törvények rengetek sorában, melyek évről-évre megjelennek, igen sok törvény van olyan, mely az adóra vonatkozik. A törvények többször lettek módosítva, az adótételek felemelve, hozzájárult a pár paragrafusos törvény, mely újabb 10 százalékos emelést írt elő. Ily körülmények között az adótörvények ezen nagy halmazában szükséges volna, hogy most a tárgyalás alá kerülő adótörvények parlamenti megszavazása után az adótörvényesékről egy egységes adó kódex készülne el, amely magában foglalná a kereseti adókat, földadókat, házadót, tőkekamatadót, részvénytársaságok adóját, a globális adót stb. tartalmazná a kiszámítási táblázatokat, magában foglalná az adótörlesztési módokat, a jogorvoslatokat, szóval az adózás egész rendszerét feldolgozná. Valamelyik alapos ismerőjével elkészítené ezen adókönyvet, mely az adótörvények érvényben levő részeit áttekinthető módon ismertetné. Ez a magyar nyelven megjelenő adóügyi ismertető bizonyosan nagy elterjedtségre tenne szert, mert jelenleg alig van valaki, aki az adótörvények dzsungeljében megfelelően eligazodni tudna.

## Ötezer e ségek kö todox fő

Carei-Nagykáro Uj Kelet tudósító ségek közepette esküvőjét Nagybaum Zalmen I (főbbi). Teitel rolyi főbbi 17 é al. A lakodalmi kezdetét. Hétfőn számára volt lak Csehszlovákiából. hatalmas tömegek dégek a nagy es mint 5000 ember és a magyar hatá ból szabaddá tette zók számára. Péntek este Szig előzőleg nagy lak almas számban ivők. Hétszáz s ben érkezett meg ény, akit a pályá gadtatásban része

## Jorga

### Costachescu Fisc

Bucuresti-Bukare ara ma délutáni dr. Fischer József ügyében interpellált a kök és a földm Bámutatott arra, h egyre ijesztőbb mér önösen most, a tél trófiássá a helyzet. resendő, hogy az melyek az életét ali mármárosi lakosság zek, — már hón tettek. Kérdi a pén milyen intézkedések arizis eliminálására.

### Interp alap ifjak

Interpellációjának adóügyi miniszterhez zef dr. és a sorozás ával foglalkozik. B embereket, akiket a romizben is alkalm tnik ennek alapján A beindított vizsg hogy a sorozásokka milyen visszaélés ne listeket, akik ellen

## Jorga tám

Áttérnek a nap 1930 költségvetés vi professor tartja meg mindenek előtt is Románia költségvet nyugateurópai állam egyesülő szempontok hába alkalmazunk összeállításánál haad európai normákat, h azakodnak és nem ánia specifikus té éhez és gazdasági strukturájához. Az á kait és nem importá lott tartani, a költs

### Io

Ezután csodálkozó rga, hogy a nemze ellenzéken erőtelj ott a külföldi ellen gadjja azt a helyze adóügyi kérdésekbe k reprezentánsa sz ákat. Jorga hangsul tást igen nagyre éli, hogy Charles R lolt az ország pénzü Rist ne tanácsa Madgearu azonnal



# Ötezer ember jelenlétében fényes külsőségek között tartotta Mármarosziget ortodox főrabbija Nagykárolyban esküvőjét

Carei-Nagykároly, december 19. (Az Új Kelet tudósítójától). Fényes ünnepések közepette tartotta meg tegnap esküvőjét Nagykárolyban Teitelbaum Zalmen Leb, a 19 éves szigeti főrabbi. Teitelbaum Joel nagykárolyi főrabbi 17 éves leányával Rachel-lal. A lakodalmi ünnepség hétfőn vette kezdetét. Hétfőn este a helyi szegények számára volt lakoma. Magyarországról, Csehszlovákiából, Lengyelországból hatalmas tömegekben özönlöttek a vendégek a nagy esküvőre, amelyen több mint 5000 ember vett részt. A cseh és a magyar határt ebből az alkalomból szabaddá tették a lakodalomra utazók számára.

Péntek este Szigeten az esküvőt megelőzőleg nagy lakoma volt, amelyen hatalmas számban vettek részt a szigeti zsidók. Hétszáz szigeti hívó kíséretében érkezett meg Nagykárolyba a vőlegény, akit a pályaudvaron fejedelmi fogadtatásban részesítettek a nagykárolyi zsidók. Szerdán délelőtt tartották meg a polgári esküvőt a nagykárolyi főrabbi lakásán. Az egyházi szertartás szerda este 8 órakor a nagykárolyi főrabbi lakásának hatalmas udvarán történt meg, mintegy 5000 ember részvétele mellett. Az esketést a károlyi főrabbi és annak sógora, a rozsevi főrabbi, valamint a magyarlombosi főrabbi végezték. A paplak hatalmas udvarán szinte életveszélyes volt a tolongás annyira, hogy a baldachin alatt életveszélyben forgott a menyasszony. Csak a karhatalom hatalmas erőfeszítésével lehetett elhárítani a veszedelmet. Az esküvőn, valamint az ünnepélyes lakodalmon a helyi hatóságok is képviseltették magukat, az esküvői lakoma a polgári kaszinóban volt 500 rabbi részvételével, akik között ott volt Spira munkácsi főrabbi és Schorr bukaresti rabbi is. Az esküvői lakoma reggel 8 óráig tartott.

lyi zsidók. Szerdán délelőtt tartották meg a polgári esküvőt a nagykárolyi főrabbi lakásán. Az egyházi szertartás szerda este 8 órakor a nagykárolyi főrabbi lakásának hatalmas udvarán történt meg, mintegy 5000 ember részvétele mellett. Az esketést a károlyi főrabbi és annak sógora, a rozsevi főrabbi, valamint a magyarlombosi főrabbi végezték. A paplak hatalmas udvarán szinte életveszélyes volt a tolongás annyira, hogy a baldachin alatt életveszélyben forgott a menyasszony. Csak a karhatalom hatalmas erőfeszítésével lehetett elhárítani a veszedelmet. Az esküvőn, valamint az ünnepélyes lakodalmon a helyi hatóságok is képviseltették magukat, az esküvői lakoma a polgári kaszinóban volt 500 rabbi részvételével, akik között ott volt Spira munkácsi főrabbi és Schorr bukaresti rabbi is. Az esküvői lakoma reggel 8 óráig tartott.



PÖSTYEN FÜRDŐ

## GAMMA COMPRESSE

használatra kész iszapborogatás házikurára rheuma, ischiász, lumbagó ellen. Minden testrésze alkalmazható s hármaszszor használható, tehát a legolcsóbb házi gyógymódszer.

Főlerakat:

Pöstyén-iroda (Mr. Ph. Singer)  
Timișoara II., Str. Tegele 2.

pénzügyminiszter adófizető polgári tájékoztatótven mielőbb kiadmat adna arról, hogy az adóködökből, egy mindenki tájékoztató

navi részletekzetendő

ak egyik jelen az adó negyed-

etendő.

ényleges jöved-

é fizetendő hon-

olgar nem tudja

zetni a külöm-

szé utáni adó,

ő sem kapja

yszerre kézbe,

os aratás után

a házbérek

csupán havon-

éhez gazdasági

ros megélheté-

képesek a bér-

eni, az ügyvé-

badpályán mű-

en nem tudja

etenni, befizet-

dót. Ugyan e-

den társadalm

s sokkal gyors

örvény kimon-

m negyedéven

elő havi rész

házbért, főleg

középen, vagy

g, a kereskedők

pesek a magus

ma már oda-

meg kaphassa.

egyenlő havi

havi keresé-

# Jorga és Madgearu összevesztek Rist fölött a költségvetési vita során

Costachescu Fischer Józsefnek adott válaszában kijelentette, hogy Sumuleanu nem tartja képesnek az interpellációban vázolt csetekhedetek elkövetésére

Bucuresti-Bukarest, december 19. A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Fischer József a mármaros nyomorgrében interpellálta meg a miniszterelkötőt és a földmívelésügyi minisztert. Kijelentette arra, hogy a munkanélküliség egyre ijesztőbb méreteket ölt s hogy kümbösen most, a tél beálltával vált katasztrofálissá a helyzet. A válság oka ott kezdődött, hogy az erdőmunkásokat, a melyek az életét alig tengető, nyomorult mármaros lakosság főbevételi forrását képezték, — már hónapok óta felfüggesztették. Kérde a pénzügyminisztert, hogy milyen intézkedéseket lát szükségesnek a zsidó elűnésére.

vizsgálat indult meg, felmentette a kolozsvári hadbírósság. A bevonulások tehát törvényes alap nélkül történtek. Kéri a kamara elnökségét, hogy boosassa rendelkezésére a bevonultatott ifjak dossier-jait, valamint az ügyben vád alá helyezett tiszttek hadbíróssági aktáit, hogy interpellációját kifejthesse.

Fischer József dr. bejelenti, hogy az interpellációhoz csatlakozott dr. Ilie Lázár mármaros megyei többségi képviselő is.

Costachescu válasza Fischer Józsefnek.

Napirend előtt Jacoban képviselő szólalt fel és azt kérte, hogy az ukrán iskolákban az ukrán nyelvet tegyék kötelezővé.

Costachescu közoktatásügyi miniszter válaszal a felszólalásra és megragadja az alkalmat arra, hogy Fischer József dr.-nak a jasi diákvargások ügyében tett bejelentéseire is feljeljen. Kijelenti, hogy megette az intézkedéseket a bünyösök szigorú megbüntetésére, ami Fischer József dr.-nak Sumuleanu professor elleni vádakat illeti, azok nem állják meg helyüket. Nem is lehet feltételezni egy egyetemi tanárról azt, hogy tetleg inzultálja valamelyik diákját.

Interpelláció a törvényes alap nélküli bevonultatott ifjak érdekében

Interpellációjának második részében a pénzügyminiszterhez fordult Fischer József dr. és a sorozások legutóbbi revízióját foglalkozik. Bevonultatott családok a sorozások során hányan voltak, akiket a sorozások során hányan is alkalmatlannak találtak és kik ennek alapján családok alapítottak. A beindított vizsgálat bebizonyította, hogy a sorozásokkal kapcsolatosan semmilyen visszaélés nem történt. Azokat a családokat, akik ellen a felmentések miatt

Costachescu közoktatásügyi miniszter válaszal a felszólalásra és megragadja az alkalmat arra, hogy Fischer József dr.-nak a jasi diákvargások ügyében tett bejelentéseire is feljeljen. Kijelenti, hogy megette az intézkedéseket a bünyösök szigorú megbüntetésére, ami Fischer József dr.-nak Sumuleanu professor elleni vádakat illeti, azok nem állják meg helyüket. Nem is lehet feltételezni egy egyetemi tanárról azt, hogy tetleg inzultálja valamelyik diákját.

Costachescu közoktatásügyi miniszter válaszal a felszólalásra és megragadja az alkalmat arra, hogy Fischer József dr.-nak a jasi diákvargások ügyében tett bejelentéseire is feljeljen. Kijelenti, hogy megette az intézkedéseket a bünyösök szigorú megbüntetésére, ami Fischer József dr.-nak Sumuleanu professor elleni vádakat illeti, azok nem állják meg helyüket. Nem is lehet feltételezni egy egyetemi tanárról azt, hogy tetleg inzultálja valamelyik diákját.

## Jorga támadja Ristet a költségvetési vita során

Attérnek a napirendre, amelyen az 1930 költségvetés vitája szerepel. Jorga professzor tartja meg hatalmas beszédét, mindenek előtt is rámutatva arra, hogy Románia költségvetését nem lehet a nyugateurópai államok budgetjénél érvényesítő szempontok alapján elkészíteni, mert az alkalmazunk mi a költségvetés összeállításánál haladott szellemű nyugateurópai normákat, ha azok nem alkalmazhatók és nem alkalmazhatók Románia specifikus társadalmi rétegződéséhez és gazdasági, valamint morális struktúrájához. Az állam reális szükségletei és nem importált elveket kell szem előtt tartani, a költségvetés összeállításánál.

szédére. Kijelenti, hogy az ország pénzügyi élete nincs gyámság alatt. Charles Rist nem kontrolor, hanem a Banca Nationala pénzügyi tanácsosa, aki nem a külföldi bankárokat képviseli, hanem az a feladata és hivatása, hogy biztosítsa a lej stabilizációját. Működése főleg arra terjed ki, hogy jóváhagyja azokat a kifizetéseket, amelyeket a Banca Nationala az állammal szemben eszközölt. Charles Rist igen lelkiismeretesen és becsületesen tesz eleget hivatásának és kijelenthetem nyugodt lélekkel, hogy Rist szeretettel van eltelve az ország iránt. Az ez évi költségvetés a stabilizáció jegyében készült el. Hogy mennyire nem helyénvaló az az állítás, mintha az ország pénzügyi élete idegen kontrol alatt állana, arra mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a költségvetést a parlament szavazza meg s mihelyt az törvényerőre emelkedett, senkinek sem áll jogában hozzányulni. Egyedül a pénzügyminiszter van hivatva arról, hogy a budget keresztülviteléről gondoskodik.

Jorga támadja Ristet a költségvetési vita során

Attérnek a napirendre, amelyen az 1930 költségvetés vitája szerepel. Jorga professzor tartja meg hatalmas beszédét, mindenek előtt is rámutatva arra, hogy Románia költségvetését nem lehet a nyugateurópai államok budgetjénél érvényesítő szempontok alapján elkészíteni, mert az alkalmazunk mi a költségvetés összeállításánál haladott szellemű nyugateurópai normákat, ha azok nem alkalmazhatók és nem alkalmazhatók Románia specifikus társadalmi rétegződéséhez és gazdasági, valamint morális struktúrájához. Az állam reális szükségletei és nem importált elveket kell szem előtt tartani, a költségvetés összeállításánál.

Jorga támadja Ristet

Ezután csodálkozását fejezi ki a felett arra, hogy a nemzeti parasztpárt, amely ellenében erőteljes küzdelmet folytat a külföldi ellenőrzés ellen, most elmondja azt a helyzetet, hogy az összes romániai kérdésekben a külföldi bankárképviselet képviseli a hatalmat átértékelte, hogy a monetáris területen politikai s a főhivatások lesznek.

Rist nem kontrolor, csak tanácsadó

Madgearu azonnal válaszolt Jorga be-

Miért kell kifizetni a régi adósságokat

Rist évente kétszer jelentést ad ki az ország pénzügyi helyzetéről, annak aktiv irányításába azonban nem folyik bele. Amíg nem fizetjük ki a külföldnek a régi adósságainkat, addig nem tudunk új kölcsönt szerezni. Ezért van szükség arra,

Jorga támadja Ristet a költségvetési vita során

Attérnek a napirendre, amelyen az 1930 költségvetés vitája szerepel. Jorga professzor tartja meg hatalmas beszédét, mindenek előtt is rámutatva arra, hogy Románia költségvetését nem lehet a nyugateurópai államok budgetjénél érvényesítő szempontok alapján elkészíteni, mert az alkalmazunk mi a költségvetés összeállításánál haladott szellemű nyugateurópai normákat, ha azok nem alkalmazhatók és nem alkalmazhatók Románia specifikus társadalmi rétegződéséhez és gazdasági, valamint morális struktúrájához. Az állam reális szükségletei és nem importált elveket kell szem előtt tartani, a költségvetés összeállításánál.

tumában minden esetre van valamelyes offenzív jelleg, a szociáldemokratákra viszont, akik Önöket fenntartás nélkül kritizálják, azt mondják, hogy negatív magatartást tanusítanak. Nem kívánom, hogy magatartásomat honorálják, de megkövetelhetem, hogy a tanítványaim legalább olyan respektussal legyenek velem szemben, aminőt én tanusítottam az én tanítóimmal szemben.

Jorga után Roznovanu szociáldemokrata képviselő szólalt fel, aki pártja nevében bírálta a költségvetést azt reakciónak jelenti ki. A hadsereg tisztjei átlag négyszer olyan nagy fizetést huznak, mint a tanstület tagjai. Ezzel szemben a közlegénység mostoha elbánásban részesül. A költségvetést nem fogadja el.

## A Hitachdut Cionista Munkaspárt és a Brit Hanoar Ezra közös szervezeti konferenciája

A Hitachdut cionista munkaspárt és a Brit Hanoar Ezra, az országközi konferenciára Kolozsvárra érkező vidéki tagok részvételével közös konferenciát tart az általános cionista mozgalom aktuális problémáinak, a cionista munkásmozgalom kérdéseinek, valamint az erdélyi Hitachdut párt és a Brit Hanoar Ezra szervezeti ügyeinek ismertetése és megvitatása céljából.

A konferencián beszámolókat fognak elhangzani a két szervezet eddigi működéséről és megállapítják a jövő évi munkaprogramot, amelynek főbb pontjai a szervezetek kibővítése, megerősítése és a palesztinai munkássággal való szerves kapcsolat megteremtése lesznek. A konferencia, amely az Ezra Zsidó Főiskolai hallgatók és intellektuálisok otthonában (Calea Victoriei 29.) lesz megartva, f. hó 25-én, szerdán reggel 9 órakor kezdődik a következő programmal:

1. Dr. Kohn Hillel: Elnöki megnyitó, beszámoló az általános cionista helyzetéről.
2. Dr. Hamburg József: Az erdélyi Hitachdut mozgalom konferenciális problémái.
3. Dr. Szónyi Géza: Szervezeti referátum.
4. Leichtmann Andor; A Brit Hanoar Ezra, mint az erdélyi szocialista-cionista ifjúság szervezete.
5. Dr. Ligeti Sándor: Az épülő ország és a munka.
6. Taub Ábrahám: A hitachdut kulturprogramja.
7. Kun Adalbert: A zsidó munkásifjúság megszervezése.
8. Szabó József: A palesztinai munkásság helyzete és intézményei.
9. Kasztner Gyula: Hogyan védte ki a palesztinai munkásság az arab támadásokat.
10. Határozati javaslatok.
11. Vezetőség megválasztása.

A konferenciának szavazati joggal bíró tagjai: A Hitachdut párt vezetősége, a Brit Hanoar Ezra közp. vezetősége, a Hitachdut pártnak az országközi cionista konferenciára megválasztott rendes és pótdelegátusai, minden Ezra egyesület és a kolozsvári Hitachdut Haavoda 3-3 delegált tagja.

Vendégekként a Hitachdut párt és a Brit Hanoar Ezra tagjai is részt vehetnek a konferencián. Az előkészítő bizottság ezuttal is felkéri a vidékről érkező résztvevőket, hogy jövetelüket jelezzék, lehetőleg táviratilag Ezra Cluj, Str. Baritiu 10. címre.

ogy Mand-történt

eni jelentés

ányzat hiva-

smeri, hogy

forradalom

hatalmat át-

értékelte, hogy

hogy a mon-

erületen pol-

s a főhiva-

ak lesznek.

## Temesvár vagy Kolozsvár?

— Hozzászólás az Uj Kelet anketájához —

Alábbi hozzászólást Reitter Ernő elvtársunk küldte be, aki évek óta egyik legelkeszebb vezetője a temesvári Zsidó Nemzeti Szövetségnek és elnöke az ottani cionista ifjúsági blokknak. Reitter Ernő hozzászólásában megemlíti, hogy már küldött be egy hozzászólást az „Uj Kelet”-nek, amelyet azonban az „Uj Kelet” jónak látott nem közölni. Számunkra ez az állítás rendkívül meglepő. Temesvárról csakugyan kaptunk egy hozzászólást, amelynek szerzője azonban a Ben Aharon név mögé rejtőzött és még a szerkesztőséggel sem közölte kilétét. Most már tudjuk, hogy Ben Aharon Reitter Ernővel azonos. A szóbanforgó cikket, eltekintve attól, hogy az általános sajtómorál nem engedi meg, hogy olyan közleményeknek adjunk helyet, amelynek szerzőjét még a szerkesztőség sem ismeri, már azért sem közölhetjük, mert a cikk polemikus éle olyan személyes területekre siklott, amelyek ellenkeztek az anketákkal szemben. Egyébként meg kell állapítanunk, hogy ez volt az anketáknak az egyetlen cikk, amely kategórikusan Temesvár mellett foglalt állást. Az anketára beérkezett hozzászólásokat beérkezésük sorrendjében közöltük és fogjuk közölni.

Az „Uj Kelet” fenti cím alatt anketát hirdetett a kérdéshez és felszólította az ország cionistáit, hogy ez ügyben hozzászólásaikat tegyék meg. A figyelmes olvasó, aki állandóan olvassa az „Uj Kelet”-et bizonyára csodálkozással látja, hogy minden hozzászólás — kivétel nélkül — csak Clujt tartja alkalmasnak mint központi székhelyt, minden érv Temesvár ellen szól és nem akad senki aki ezekre válaszolt volna. Az ország közvéleménye tehát Cluj mellett van és a reorganizációs párt 1-2 ember kitalálása.

Aki gondolkozik a dolgok felett, lehetetlennek kell hogy találja, hogy ne akadjon senki sem, aki válaszoljon a megjelent cikkekre. Mi az oka tehát e feltűnő jelenségeknek?

A felelet egyszerű! Az „Uj Kelet” miután pártatlan anketát rendezett harangozta be, nem közli, vagy nem közli azonnal a Cluj-i székhely ellen írott cikkeket. Nem tudjuk ment e máshonnan is már cikk amely Temesvárt tartja alkalmasnak, de e sorok írója már küldött hetekkel ezelőtt be egy cikket, amelyet az Uj Kelet jónak látott nem hozni.

Miután nem akarjuk az ország cionista közvéleményét azon hitben hagyni, hogy nincsen ember aki meg tudjon felelni a felhozott érvekre, a Cluj mellett felhozott érvek tehát megdöntöhetetlenek, és miután továbbá biztosak akarunk lenni, hogy cikkünk idejében eljut azokhoz akiknek szántuk, ezután próbáljuk meg véleményünket az ország vezető cionistáival és az összes helyi csoportokkal közölni.

Bár korlátozott módon, de mégis igyekeznünk fogunk, az Uj Kelet-ben megjelent minden cikkre, illetve az azokban felhozott érvekre felelni.

Mindenekelőtt vissza kell nyulnunk az Uj Kelet-ben megjelent Ben Eleázár aláírású cikkre. Az írói név alatt mint köztudomású Kolozsvár egyik vezető cionistája rejtőzik. Nézzük mit mond Ben Eleázár? Szó szerint idézve mondja: „Clujon nem a személyek hiánya volt az oka hogy nem tudott megfelelő vezetőket a Szervezet élére állítani” és mondja még azt, hogy „sok más körülmény készítetett számos vezető cionistát arra, hogy a vezetéstől félreálljanak”. Ez az amit az áthelyezést kívánók mindig hangoztatnak és ez az, amit Cluj egyik vezető cionistája megállapít. Ennek is véget kell már egyszer vetnünk. Az ország megalégtelte azt, hogy mindig megállapítsa miszerint Clujon vannak okok, amelyek a megfelelő vezetést megakadályozzák, ezek az okok évről évre súlyosabbak lesznek, ezeken változtatni 10 év óta nem tud-

tunk. Orvosolni ezeket tehát csak úgy lehet, ha a központ elmegy.

Térjünk át a következő leggyakrabban hangoztatott érve, ez a központi fekvés. Evvel a mesével végezni kell. Arad, Körösvidék és Bánátnak Timișoara fekszik központban, Brassó, Szében, Várad és egész vidékük ugyanolyan messze fekszik Temesvártól mint Kolozsvártól és Sziget és Szatmárnál sincsen utazási időben lényeges különbség a két hely elérése között. Marad tehát Cluj közvetlen környéke és itt a legérdekesebb az, hogy a Clujhoz legközelebb fekvő nagy város Târgu-Mureș volt az, amely legelőször és legerélyesebben követelte a központ áthelyezését. Pedig a Marosvásárhelyiek azok, akik legtöbbet érintkeznek Clujjal, ők tehát a leghivatottabbak annak megítélésére, áthelyezendő e a központ vagy sem!

A második leggyakrabban és mint döntő érv hangoztatott megállapítás, hogy Cluj fekszik a zsidó tömegek központjában. Hát nézzük mit csinált Cluj 10 éven át e tekintetben. Azt hisszük nem tuluozuk a feleletet, hogy semmit sem! Ha valamilyen csoport csinált valamit, úgy az Várad volt, amely megalakította a Mizrahi központot és amely remélhetőleg a jövőben, ha akcióképesebb vezetőséget kap a központ, ezen feladatának még jobban meg tud felelni.

Nincsenek tisztában elvtársaink az

országban Temesvár álláspontjával, mert még most is találkozunk azon érveléssel, hogy Temesvár nem vállalja a központi vezetést. Kétséget kizáró módon megmondotta Temesvár, — és az Uj Kelet hibája, hogy ez nem ment köztudatba. Ha a konferencia reá bizza a vezetést, úgy azt Temesvár el fogja vállalni és azt talán senki sem fogja kétségbe vonni, hogy Temesvártól van megfelelő garnitúra, nem is egy, hanem többszörösen is. Temesvárt támogatja majd a vezetésben Arad és Lugoj, e két városnak a cionista vezetésbe való bevonása pedig maga után fogja vonni azok cionista életének fellendülését. Hogy ez mit jelent, különösen az eddig kiaknázatlan Arad tekintetében, talán nem kell bővebben fejtegetnünk.

De nem értjük, miért ragaszkodik Cluj egyszerre annyira a központhoz. Hiszen már felvonultatják a nagy ágyukat is, a KIB. tagjai, akik mindig hangoztatják pártatlanságukat, szintén nyilatkoznak. Talán csak nem félnek attól, hogy Temesvár jobban fogja tudni ellátni a vezetést, ügyesebben fogja megoldani a pénzügyi kérdéseket? Nem is akarjuk hinni, hogy ez volna az ok, amely Cluj vezető cionistáit állásfoglalásra készíti, mert ez cionista szempontból lenne megbocsáthatatlan.

Ismételjük, hogy a mi szempontunkból a központ áthelyezésének conditio sine qua non-ja az, hogy dr. Fischer József megmaradjon a Szervezet élén.

Eddigi működése megszerezte neki az egész ország minden cionistájának bizalmát. Munkája volt az, amely megövtáta a Szervezetet a sülyedéstől. Mint országos képviselőnek meg lesz a módja, hogy érintkezésben legyen Temesvárral, hiszen most sem tudja személyesen vezetni az ügyeket. És a Temesvártól megválasztandó ügyvezető elnökkel való személyes kontaktus és az ügyvezetés irányítása biztosítaná a Szervezet további és eredményesebb fejlődését. — De Timișoara fekvése biztosítja a Bucureștivel való gyakoribb érintkezést is. — A Consiliul Superiorral való többszöri összejövetel is csak használható a cionizmus ügyének.

És végül a Keren Hajjeszód direktóriuma Jeruzsálemben ennek az alapnak Temesvárra való áthelyezését kívánja, az ország ifjúságának majdnem száz százaléka, az ország cionistáinak pedig nagy része kívánja a székhely áthelyezését, a WIZO központja pedig máris Temesváron van. Azt hisszük tehát, hogy az országos központnak Temesvárra való áthelyezése nem hogy nem ártana, hanem feltétlenül nagy hasznára lenne a cionizmus erdélyi fejlődésének, különösen tekintetbe véve még az is, hogy ez az áthelyezés nem járna nagy nehézségekkel, mert hiszen Temesvártól már van egy jól működő iroda, amelynek kibővítése könnyen menne.

Reitter Ernő

## A liberálisok brosurában tiltakoznak az ellen, hogy 18 milliárd deficitet hagytak, és számokkal bizonyítják, hogy „csak” 13 és félmillió lej deficitet csináltak

București-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A liberális párt tanulmányi bizottsága röpiratot adott ki, amelyben válaszolnak Maniu miniszterelnöknek a parlament tribünjeiről elmondott azon vádjaira, hogy a liberálisok 18 milliárd lejes deficitet hagytak hátra maguk mögött. A brosurá statisztikai számokkal igyekezik kimutatni, hogy nem 18 milliárd, hanem alig (?) 13 milliárd 461 millió lejt

követő deficitet hagytak hátra. A brosurá részletezi azokat a számokat, amelyekből ez a kis csekélyesség összetevődött:

a multból visszamaradt 875.000.000 adóság,  
1928. deficitje 4.694.000.000.  
a CFR deficitje 4.800.000.000.  
a kisajátított földek ára (amit az állam a tulajdonosoknak nem fizetett ki) 1.960.000.000,

előleg a letéti pénztárolt 1.132.000.000. A „Lupta” megjegyzi, hogy a liberális brosurá efélelőti megemlíteni, mintegy két milliárd lejt kitevő olasz kölcsönt, amelyet folyó deficitek fedezésére használtak fel és elmulasztja megemlíteni az egyes minisztériumok adósságait, amelyeknek összege nem csak hogy eléri, de meghaladja a 18 milliárd lejt.

## Madgearu pénzügyminiszter személyesen terjeszti be az adóamnesztiára vonatkozó törvényjavaslatot

A professzionális testületek küldöttségének sikerült némi kedvezményeket kieszközölni a pénzügyminisztertől

București-Bukarest, december 19. Az Uj Kelet tudósítójától. Madgearu pénzügyminiszter új pénzügyi törvényével kapcsolatosan az egyik bukaresti lap, mint azt tegnapi számunkban megírtuk, az adóamnesztiá gondolatát vetette fel. Az eszmét rövidesen csaknem az összes professzionális testületek magukévé tették és így azzal Madgearu pénzügyminiszter is foglalkozott. Tudni kell, hogy adóamnesztiá alatt nem az elmúlt évekről visszamaradt adóhátralékok elengedése értendő. Arról van szó, hogy az adóbevallások szigorú ellenőrzése alkalmával ki fog derülni, hogy a multban nem egy adófizető tett nem őszinte vallomást. Az adóamnesztiá azt jelentené, hogy ezeket az embereket visszamenőleg az eddig tett adóvallomásaikért semmilyen szankció nem fog érni.

A „Curentul” szerint a pénzügyi törvények tárgyalása alkalmával Madgearu pénzügyminiszter javasolni fogja az adóamnesztiá megszavazását is. Az amnesztiára annál is inkább szükség van, mert a multban elkövetett visszaélések megbüntetésére esetén senki sem fog 1930-ban sem őszinte vallomást tenni, attól való félelmében, hogyha az idén nagyobb jövedelmet vallana be, úgy az elmúlt évekre visszamenőleg megfizetnének a különbséget.

Itt említjük meg, hogy az orvosok, tanároknak, ügyvédeknek, egy-

szóval a szabadfoglalkozásuaknak egy delegációja kereste fel Madgearu pénzügyminisztert, tiltakozva a törvényjavaslat ellen, amely kétszeresre és háromszorosra emeli fel a szabadfoglalkozásuak adóját. Mint ismeretes, az új törvény a szabadfoglalkozásu egyének által fizetett lakbért veszi alapul az adó megállapításánál és 80 ezer lej lakbér után például, amely egy háromszobás lakás bérének felel meg, 160 ezer lej jövedelem utáni adót állapít meg. Madgearu a delegáció előtt rámutatott arra, hogy a szabadfoglalkozásuak fizetik átlag a legkevesebb adót Romániában. Az 1928. évről készített hivatalos kimutatás szerint ebben az esztendőben összesen 25.100 szabadfoglalkozásu egyén fizetett adót az egész országban. Ebben benne vannak az összes ügyvédek, orvosok, mérnökök és más intellektuális szabadfoglalkozásuak. Az ügyvédek közül alig 15 százalék voltot be évi 100 ezer lejen felüli jövedelmet. Ez az állapot teljességgel tűrhetetlen. — mondotta a pénzügyminiszter. Madgearu ezek ellenére is elfogadta a szabadfoglalkozásuak több kívánságát. Így például akceptálta azt, hogy a szabadfoglalkozásuak a jövőben adóvallomásaikat professzionális testületeik útján (például ügyvédi kamara) tegyék meg. A szabadfoglalkozásuakkal szemben nem fogják alkalmazni azt a törvényt, amely 10 százalékos jutalékot ad a meghamisított adóvallomást megállapító tisztviselőnek. Teljesítette végül Madgearu a szabadfoglalkozásuaknak azt a

kérését is, hogy jövedelmükből vonják le a lakbérköltségeiket és állapítsanak meg számukra egy napi kiadási minimumot.

— Gázolt a mozdony. Essenből jelentik: A ruhrvidéki Mülheim és Eppinghofen között egy mozdony a ködben elgázolt tizenkét pályafentartási munkán dolgozó vasutasat. A szerencsétlenségnek négy halottja és 8 súlyos sebesültje van.

— Francia képviselők Berlinben. Párisból jelentik: A francia törvényhozás tagjainak egy csoportja Francois Marchal volt miniszterelnök vezetésével a Berlinbe utazott. A képviselők és szenátorok huszonkettedikéig maradnak a német birodalmi fővárosban s ezalatt a német hivatalos körökkel is tárgyalásokat folytatnak.

— Nincs hír az eltűnt Lassale pilótáról. Párisból jelentik: Tizenötödike óta nincsen hír Lassale pilótáról és társairól, akik a le bourgeti reptőlerről Saigonba indultak. A gépet Tunisban látták utoljára s azóta nyoma veszett. A légügyi minisztérium elrendelte a pilóták utáni kutatást.

— Hatalmas tűz Szmirna külvárosában. Belgrádból jelentik: Szmirna két külvárosának, Kardhárnak és Göztelepének határán ma hatalmas tűz támadt. Eddig huszonhét ház égett le s a tüzet még nem sikerült lokalizálni.

— Poincaré elhagyta a kórházat. Párisból jelentik: Poincaré volt miniszterelnök ma elhagyta a kórházat. A volt miniszterelnök egyelőre párisi lakására ment, de nincs kizárva, hogy rövidesen üdülőhelyre utazik.

## Egy ellop és a „pec

Cluj-Kolozsvár tudósítójától). A zsidó bangásába egy bele, ellopták a vajok, gazembereket esoláskan skálája rákba tör. Minde hült helye kiált zsebből. A tolvak a Széchenyi-téri kofaasszony szem resti és a peches áll a vészes pillan és a toporzékoló kadtából kikiáltja el a pénzemet; csak azon veszi é kíváncsi tömeg k szony ostromának sem csudhatott már előtte áll a ponti rendőrségre közben megvilág kuma, de minden nak bizonyult. direkt barátságos tették. A rendőr az esetet a szolgálbovits beesett, bo félelem és remegmisszárta, aki fel

— Megint rossbovits ur?

Lebovits szem Keservesen zokoglan. Bégen „nem mióta megnősült, három hete bold becületes kezembőládjának a minde

— Tessék nézzHát lehet ezzel z

És megmutatja ken bütykökbe i az embernek val Lebovits könnye könnyei, a büzös túl a becületes éber, egy családfő, könnyhullatása és dülkönyvei. Való ha így van, miértbovits, miért zok ugyan ártatlan és erre nem lelt vol becületes ember Lebovits gonoszta alapítás óta él be Itt van Lebovits értelme. És ebben Lebovits lelkeben nyomon kíséri. M

## Az ös

Jasi utcáin me

București-Buk Uj Kelet tudósi pok behatón egyetemi zavarg mai számában

„A jasiú egyet rint ismét anti ténkek. Sumu dásán robbantat muleanu előadkok az első so foglalni, míg a mélyén levő er nitve ülnek, m nának. Két rö muleanu profes sorokba merész ahhoz, hogy eg diákat megverjé folytatja: Kérd a zsidó diákok dejében, mint v különítve üljen lehetséges-e az, erről az elkülön kedik rövidlátó resztény diákok fejezést e fölöt

## Egy ellopott 20 lejes és a „peches“ Lebovits

✱

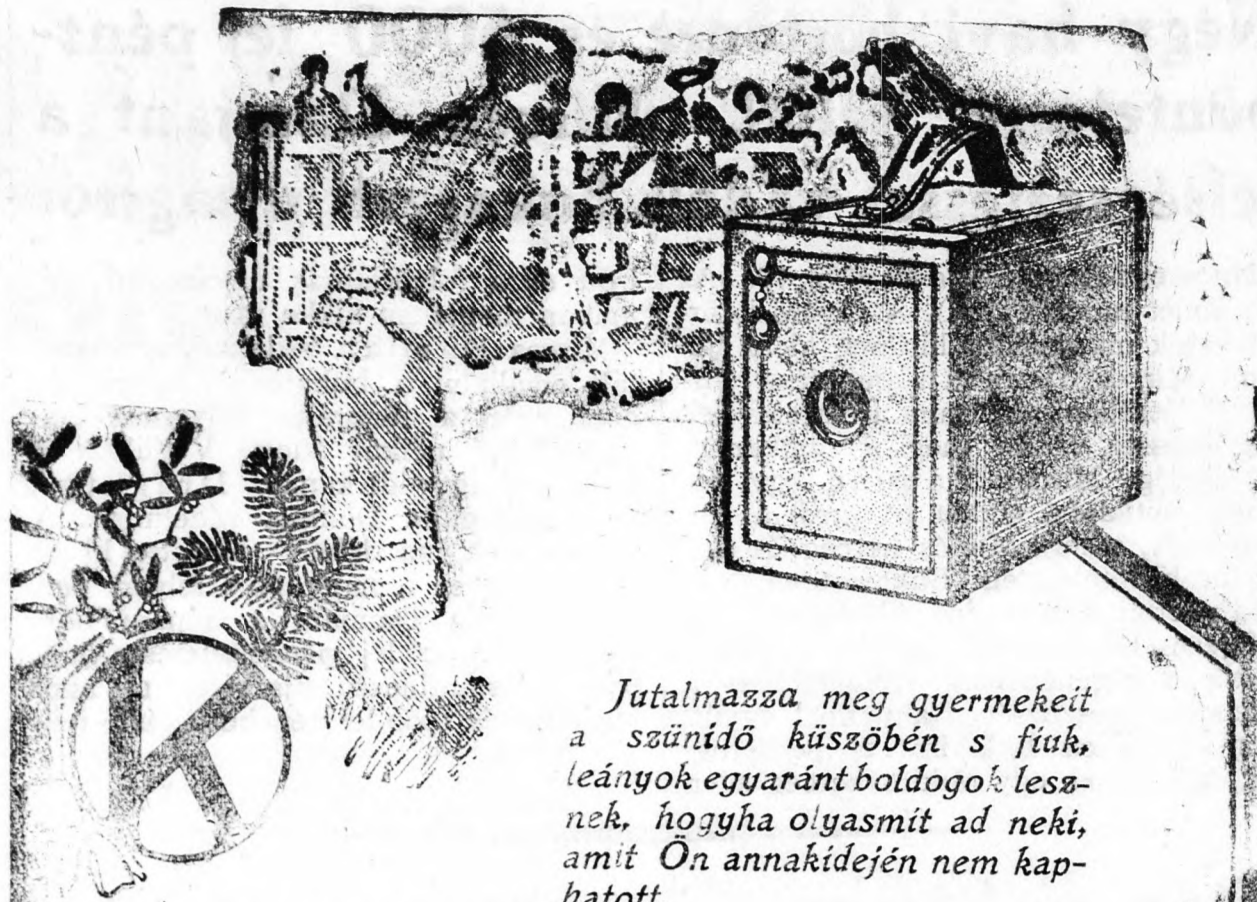
Cluj-Kolozsvár, dec. 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Széchenyi-téri hetivásár színpadára egy kofaasszony rikácsol bele, ellopták a pénzemet! Segítség! Tolvajok, gazemberek! A vénasszony rikácsolásának skálája egyre magasabb szférákba tör. Mindenkit tulharsog. Husz lej állt helye kiált a kofaasszony kötélyzsebéből. A tolvaj bizonyára messze járt a Széchenyi-téri hetivásár frontjától. A kofaasszony szeme azonban a tettest kezesi és a peches Lebovits éppen mellette áll a vészes pillanatban. Egy szemvillanás és a toporzékoló kofa már is torkaszakadtából kibíjátja; itt a tolvaj! Ő lopta el a pénzemet! És Lebovits egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy egy kíváncsi tömeg közepén áll, a kofaasszony ostromának keresztútjában. Még fel sem osudhatott a szörnyű meglepetésből, már előtte áll a rendőr és viszi is a központi rendőrségre. Lebovits agyában utóközben megvilágosodott a helyzet tragikum, de minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult. A központi rendőrségen direkt barátságos fogadtatásban részesítették. A rendőr feszes haptákban jelenti az esetet a szolgálatos komisszárnak. Lebovits beesett, borovolatlan arca mögött félelem és remegés. Rémtűnt néz a komisszárra, aki feléje közeledik:

— Megint rossz fát tett a tüzre Lebovits ur?

Lebovits szeméből kicsordul a köny. Készen zokog, kezét tördeli. Ő ártatlan. Régen „nem viselte jól magát,“ de mióta megnősült, becsületes férj lett és három hete boldog apa, aki verejtékes, becsületes kezemunkájával keresi meg családjának a mindennapi kenyeret.

— Tessék nézni ezt a kőrges tenyeret! Hát lehet ezzel zsebet metszeni?

És megmutatja két tenyerét, amelyeken bűtyökbe meredt a munka nyoma. Az embernek valóban az az érzése, hogy Lebovits könnyei valóban a mértérés könnyei, a bűnös élet labirintusán keresztül a becsületes életmódhoz visszatért ember, egy családfő, egy apa, egy férfi őszinte könny hullatása és nem a bűnöző krokodilkönnyei. Valószínűleg így is van. De hogy van, miért rémült el annyira Lebovits, miért zokogott, hiszen ha ő csak ugyan ártatlan és becsületes ember, akkor erre nem lett volna szüksége. Ez nem a becsületes ember magatartása. Csak hogy Lebovits gonosztevő volt és csak a család alapítás óta él becsületes polgári életet. Itt van Lebovits magatartásának hűlőnős értelme. És ebben a sors ironiája. Van a Lebovits lelkében egy folt, amely lépten-nyomon kíséri. Most már fél, hogy nem



Jutalmazza meg gyermekeit a szünidő küszöbén s fiúk, leányok egyaránt boldogok lesznek, hogyha olyasmit ad neki, amit Ön annakidején nem kaphatott.

A legszebb és leg-hasznosabb ajándék.

## Ajándékozzon gyermekeinek egy Brownie Kodak-ot

Nem szeretné-e Ön is gyermekkori fényképeit látni? A BROWNIE KODAK kevés kiadással lehetővé teszi, hogy egyedül készítsenek olyan pillanatképeket, amelyek értékes emlékként fognak megmaradni.

A BROWNIE KODAK kifejlesztte a megfigyelő-képességet és igen sok alkalommal hasznosnak bizonyul majd. Képzeld el kis fiának, vagy kis leányának a boldogságát, hogy BROWNIE-jaikkal fényképezhetik szüleiket.

Néhány perc alatt megtanulják gyermekei a BROWNIE KODAK használatát.

Ára 490 lei.

Kapható minden fényképezési cikk üzletben.



bizik el ártatlanságát, mert Lebovitsnak dossziéja van és fényképe ott függ a rendőrség bünyűi osztályának falán.

Miután terhelő bizonyítékok nem merültek fel, Lebovitsot szabadlábra helyezték. (d. h.)

## Az összes bukaresti lapok felháborodva írnak a jasi zavargásokról

Jasi utcáin ma is folytatódtak a brutalitások. Rascanu professzor a hit a zsidók inzultáltak Bukarestbe érkezett és meg fogja interpellálni a kormányt

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti lapok behatóan foglalkoznak a jasi egyetemi zavargásokkal. A „Cuvantul” mai számában a következőket írja:

„A jasi egyetem a régi szokás szerint ismét antiszemita incidensek történtek. Sumuleanu professzor előadásán robbantak ki a szenvedélyek. Sumuleanu előadásán a keresztény diákok az első sorokban szoktak helyet foglalni, míg a zsidó diákok a terem mélyén levő erkélyre szorulva elkölönyve ülnek, mintha bépköcsök volnának. Két rövidlátó zsidó diák Sumuleanu professzor előadásán az első sorokba merészkedett. Ez elegendő volt ahhoz, hogy egy Braunstein nevű diákot megverjenek. Ezután a lap így folytatja: Kérdi lehetséges-e az, hogy a zsidó diákok az urnak 1929. esztendőjében, mint valami veszett állatok elkülönítve üljenek a tanteremben? És lehetséges-e az, hogy ha két zsidó diák arról az elkülönített helyről előmerészkedik rövidlátása miatt, úgy „a keresztény diákok” tetleg adjanak kifejezést e föltti felháborodásuknak?

Sumuleanu professzornak az antiszemita diákok még előadásának befejezése előtt cédulát is tettek az asztalára, amelyben felhívják, hogy „az izgatott hangulatra való tekintettel azonnal hagyja el a termet, miután az előadás folytatása csak növelné az izgalmat”.

Sumuleanu teljesítette az utasítást. Mi minden esetre tudni szeretnénk, hogy a kormány sietni fog-e táviratilag tudatni a külfölddel a jasi eseményeket és leföldözni azt az erkölcsi profitot, amelyet számunkra a zsidó diákok vesztéggár alá való helyezésének példátlan esete biztosít.”

Eddig a Cuvantul.

Csak a külső ellenségek provokálhatják a kilengéseket.

A „Neamul Románesc”, Jorga professzor lapja a jasi diákszájakkal foglalkozva megállapítja, hogy ezek az incidensek periodikusan szoktak bizonyos időközökben megismétlődni. A lap szerint csak az ország külső ellenségeinek állhat érdekében az, hogy az állandó nyugtalanság atmoszféráját

teremtsek meg az országban, s nem hiszi, hogy a romániai antiszemita liga provokálná az eseményeket. A határon túli ellenségekkel szemben pedig a kormánynak le kell tennie a szükséges intézkedéseket.

Rascanu professzor interpellációra készül.

Az „Adeverul” jelentése szerint Jasi-ban tegnap este újabb antiszemita kilengések voltak. Egy csoport diák megtámadott egy zsidó kinézésű fiatalembert, akit véresre vertek. Az incidensenek a rendőrség közbelépése vetett véget. A verekedő diákokat előállították, majd szabadlábra helyezték őket. Egy másik csoport a Piata Unirii sulyosan bántalmazta a Jasi-ban tartózkodó Rubin berlini rabbit. A támadók kiletét nem sikerült megállapítanunk.

A jasi egyetem tanácsa péntek délután fog ismét foglalkozni az eseményekkel. Rascanu jasi professzor, taktikát a diákok ugyancsak inzultáltak, Bukarestbe érkezett és megfogja interpellálni a kormányt a jasi események

ügyében. Az interpellációhoz több többségi képviselő fog csatlakozni. Bulea képviselő fel fogja vetni azoknak a professoroknak felelősségét, akiknek előadásain a zavargások rendszerint kirobbannak.

A temesvári vizsgálat tisztázta Crenian prefektust.

Bucuresti-Bukarest, december 19.

Bogdan közigazgatási vezérfelügyelő most terjesztette be jelentését a belügyminisztériumhoz a dec. 10-iki temesvári diákzavargások ügyében megejtett vizsgálatáról. Erre a vizsgálatra különösen az adott okot, hogy a zavargások alkalmával konfliktus támadt a rendőrség és az ügyészség között, mert Popescu ügyész elrendelte a Crenian prefektust által kirendelt karhatalmi csapatok visszavonását. Ezenkívül a belügyminisztérium előtt fektűt a temesvári keresztény diákszövetségnek egy távirata, amelyben Crenian prefektus elmozdítását követeli.

Bogdan inspektor megállapítja jelentésében, hogy Crenian nem adott utasítást a rendőrségnek a fegyverhasználatára, ellenkezőleg ő maga a zavargók közé ment, hogy a kedélyeket lecsillapítsa. A levegőbe leadott sortűz a rendőrök spontán gesztusa volt, akik fenyegetett helyzetükben ilyen módon kértek segítséget társaiktól. Nem igaz az, hogy a rendőrök a diákok közé löttek volna.

A Zsidó Liceum és Temesvári Hírlap kártérítési igényére vonatkozólag külön vizsgálatot rendelt el a belügyminisztérium.

A szovjet-sajtó ölesen támadja Németországot a lengyel-német közlekedés miatt

Berlin, december 19. A moszkvai és leningrádi sajtó ellenséges hangon ír a lengyel-német közlekedés lehetőségéről. A Pravda azt hangsúlyozza, hogy a két nép között egyébként lehetetlen barátságot a kommunistáktól való félelem esetleg tényleg összekovácsolhatja. Amióta Lengyelországban Pilsudski diktál — írja a lap — azóta ott semmi sem meglepő. A Jungs-terv, a Vatikán állásfoglalása és az amerikai tüke nyomása mind hozzá járulnak ahhoz, hogy Németország elfogadja a lengyel közlekedési törekvéseket. De ha a dolog így áll, Oroszországnak sem szabad tétlenül maradnia.



— Nagy havazás Bulgáriában. Szófiából jelentik: Az egész országban bőséges havazás indult meg. Különösen az északi részeken a vonatok közlekedése is nagy nehézségekbe ütközik. Több táviró- és telefonvonalon az összeköttetések megszakadtak. Bukaresttel Szófiának huszonnégy órája nincsen telefonvonal. Nagy havazásokat jelentenek a Vardar és a Struma völgyéből is, ahol a vasuti vonalakon a közlekedés meg is szakadt.

— Hajók süllyedtek a newyorki kikötő előtt a köd miatt. Newyorkból jelentik: A kikötő előtt a köd már negyven órája tart. Két oceanjáró gőzös a sűrű ködben összeütközött. A Victória gőzös 280 utasát segélyhajók biztonságba helyezték s épen idejében, mert a gőzös néhány perc múlva az összeütközésnél szerzett sérülései következtében elsüllyedt.

## HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság lapja.  
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.  
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.  
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12  
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

**Meghalt a belga cionista mozgalom vezére.** Berlinből jelentik: A cionista mozgalomnak közismerten kiváló harcosa, a belgiumi cionista élet kimagasló vezéregyénisége Ican Fischer, 58 éves korában, Antwerpenben váratlanul meghalt. Jean Fischer Herzl legregőbb és bensősége munkatársa és az össze cionista kongresszusoknak igen tevékeny és népszerű tagja volt. A kongresszuson kiváló szónoki képességével és nagy tudásával tűnt ki, Jean Fischernek oroszlandi része van a belgiumi és a hollandiai cionista szervezetek kiépítésében. Korai halála váratlanul állott be. A cionizmus Jean Fischerben egy kiváló előharcosát veszítette el, akiknek emlékét kegyelettel és tisztelettel fogják őrizni mindazok, akik munkatársai voltak a cionista mozgalomban.

**Kijavíthatatlan sérüléseket szenvedett Challer és Borges repülőgépe.** Londonból jelentik: A braziliai Natalból jelentik, hogy a légi postaforgalmi társaság mérnökei megvizsgálták Challes és Larre Borges francia pilóták összetört repülőgépét és megállapították, hogy a gép kijavíthatatlan sérüléseket szenvedett. A két sebesült pilótát mintegy négy-öt nap múlva repülőgépen átszállították Rio de Janeiroba.

**Hat évi börtön gyalogjárók elgázolásáért.** Londonból jelentik: Mexikó-Cityben az autovezetők tüntető felvonulást rendeztek azon törvény ellen, amely a söffőroket gyalogjárók elgázolása esetén hat évi börtönbüntetéssel sújtja. A közönség a tüntetést nagy felháborodással fogadta.

**Horribilis drágulás a párisi földalatti villamoson.** Párisból jelentik: A közönség ma elfogadta a földalatti villamos viteldíjainak emelésére vonatkozó javaslatot. A telemek viteldíj első osztályon 1 fr. 15 centime, másodikon 70 centime. A francia kapitalizmus ezzel az indoklatlanul magas emeléssel újabb elviselhetetlen terhet zúdít a munkahelyekre igyekvő dolgozó munkásság nyakába.

**Az angol király nem fogadja Pokolnikov szovjetkövét.** Párisból jelentik: A Paris Midi közlése szerint a király kijelentette MacDonalddal miniszterelnöknek, hogy el kell tekintenie attól, hogy fogadja Pokolnikov szovjetkövét. Az uralkodó nem akarja fogadni olyan kormány diplomatáját, amely kormány megölette unokatestvérét, a volt cárt.

**A szellemi együttműködés helyiségében felavatták az „Uj Európa” otthonát.** Párisból jelentik: A szellemi együttműködés helyiségében tegnap avatták fel ünnepségek keretében az Uj Európa otthonát. A megünnepelt Herriot volt miniszterelnök beszélt s azt bangoztatta, hogy a különböző nemzetbeli intellektuális szeretőik kell egymást s ahhoz, hogy egymást szerethessék, meg kell értenők egymás nyelvét.

**Mérnökkeavatus.** Weisz Ernőt Désről folyó hó 13-án a brünni műegyetemen mérnökke avatták.

**Susanne Langlen divatárúsnő lesz.** Párisból jelentik: Susanne Langlen volt tennisbajnoknő teljesen felhagy a sporttal és átveszi az Opera közelében lévő egyik divatszalon vezetését, ahol főképpen sportruhákat fognak előállítani a felső tízezer gazdag hölgyei részére.

**Minden megerőltetés nélkül, játszva és gyorsan tanulhat románul a Dr. Cherestescu-Déri „100 újságcikk alapján románul” c. könyvéből.** Ára 250 lei, az Uj Kelet könyvosztályában.

## Négy havi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre ítélték Mircea Damjant a felségsértéssel vádolt bukaresti újságíró

București-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A fővárosi törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet Mircea Damian bukaresti hírlapíró perében, akit mint ismeretes felségsértéssel vádolt meg a bukaresti ügyészség. Mircea Damian egy politikai hetilapba cikket írt arról az incidensről, amely Miklós herceg és egy söffő között történt Bukarestben és a vád szerint a hírlapíró cikkében olyan kifejezéseket használt, amelyek mélyen sértik a régensherceg személyét és a dinasztia presztízst. Damianmal együtt Constantinescu hírlapíró is perbe fogták, ugyancsak egy Miklós herceg ellen

írott és a folyóiratnak ugyanazon számában megjelent cikke miatt.

Mircea Damian védelmét nem akarták elvállalni a bukaresti ügyvédek, éppen ezért a tárgyalás folyamán Damian védő nélkül állott. Végül is a bukaresti ügyvédi kamara Dragu ügyvédet delegálta Damian védelmére. A törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet ebben a nagy port felvert perben. Mircea Damiant 4 hónapi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre ítélték. Constantinescu újságíró 15 napi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélték el. Mindkét vádlót felelőssé tartották.

## Kína új katonai és politikai csoportosulások kialakulása előtt áll

London, december 19. Sanghaiból érkezett jelentések szerint Kína új katonai és politikai csoportosulások kialakulása előtt áll. Szó van arról, hogy nemcsak az északi tartományok nyerjenek teljes függetlenséget a nankingi kormányzattól, hanem Peking és a tőle délre és nyugatra eső terület is. Az autonóm tartományokkal szemben Nankingnak nem lesz

más joga a jövőben, mint hogy főtisztviselőket a nankingi délkinai kormány nevez ki.

London, december 19. Sanghai jelentés szerint a nankingi kormány a külföldi táviró- és telefontársaságokról is meg akarja vonni a kínai területekre eddig érvényben volt koncessziókat.

## Az oroszországi terror ellen agitált Londonban Kerenszki

A volt orosz miniszterelnök fáradozásai nem vezettek sikerre az angol fővárosban

Páris, december 19. Kerenszki volt orosz miniszterelnök hosszabb londoni tartózkodás után visszaérkezett Párisba, Londoni útja céljáról az újságíróknak azt mondta, hogy tárgyalásokat folytatott baloldali angol politikai körökkel, így elsősorban a munkáspárt vezetéseivel. Az volt a szándéka, hogy tiltakozásra vagy legalább is erkölcsi intervencióra bírja őket az oroszországi terror ellen. Ebben az ügyben különben francia és belga politikai körökkel is folytatott nemrégiben tanácskozásokat. Siker, úgy látszik, nem koronázta Ke-

renszi fáradozásait, mert maga is beismerte, hogy az angol közvélemény nem nagyon érdeklődik az oroszországi események iránt. A maga részéről különben távol állott tőle az a gondolat, hogy hangulatot keltsen Angliában a szovjetkormány elismerése ellen. Nem helyesli a konzervatív párt és az anglikán egyházi körök szovjetellenes kampányát sem, miután a kampánynak kizárólag belpolitikai céljai vannak: elsősorban a munkáskormány megbuktatása.

**Angol tudós találmánya elsüllyedt tengeraltjárók legénységének megmentésére.** Az angol lapok R. H. Davies neves londoni tanár nagyfontosságú találmányáról számolnak be, amely lehetővé teszi, hogy a hajók minden különösebb kockázat nélkül a legnagyobb mélységbe is leszálljanak. De ennél sokkal nagyobb jelentőséget ad a találmánynak az a körülmény, hogy elsüllyedt tengeraltjárók legénységének megmentését is lehetővé teszi. Az új buvár készülék lényege abban van, hogy egy mellre szerelt oxigénnel telített párna függőleges irányban automatikusan felszínre húzza a buvárt. Az admirális elrendelte, hogy az angol tengeraltjárók egész legénységét Davies tanár mentőkészülékével szereljék fel.

**Hó borítja Csehszlovákiát.** Prágából jelentik: Csaknem az egész köztársaság területét összefüggő helyenkint igen vastag hóréteg borítja. Prágában és a környékén a hóréteg vastagsága csaknem húsz centiméter. Az Őriá-hegységben és a köztársaság nyugati részén a hó magassága meghaladja a negyven centimétert is.

**Rendőri hír.** Gál Sándorné kolozsvári lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik tegnap a Diana-fürdő 58. számú kabinjából ellopták piros retiküljét, melyben ezer lei készpénz és értékpapírok voltak. A kár összesen ezernyolcszáz lei. A kolozsvári rendőrség a tettesek ellen megindította a vizsgálatot.

**Halálra ítélték egy rablógyilkos nőt.** Prágából jelentik: Az esküdtségi bíróság verdiktje alapján tegnap két általi halálra ítélték Wolf Mária kiszolgálónőt, aki egy Neumann nevű kovácstól megölt és kirabolt.

**Lőporraktár robbant egy francia város mellett.** Párisból jelentik: Alpes-Maritimes departementben Grasse közelében egy lőporraktár felrobbant. Az explozió hangos detonációját a tengerpartvidéken is hallották. A robbanásnak két katona áldozatul esett. Az anyagi kár igen jelentős.

**Berlinben előadták Dohnányi operáját.** Berlinből jelentik: A charlottenburgi városi Operában tegnap este előadták Dohnányi operáját, a Tenort. Az előadásnak nagy sikere volt.

## Legszébb karácsonyi ajándék a kotta és könyv.

Nádor, Rózsavölgyi, Bárd és Moravetz albumok, valamint más díszalbumok, operák, klasszikus darabok és slágerek legnagyobb raktára és legolcsóbb ár.

**Képes meséskönyvek**  
és ifjúsági iratok óriási választékban kaphatók.

Most vegyen kottát és könyvet, hogy esetleg még ideje legyen kicsérélni. Minden vevő 2 ingyen kottát kap.

**Király János**  
zenemű és könyvkereskedésében Cluj.

**Fokozzák az orosz ipari termelést.** Londonból táviratozzák: Moszkvai jelentés szerint a szovjet kormány elhatározta, hogy a jövő évben az ipari termelést az eddigi belső termelés egyharmadával fokozni igyekszik. E cél elérése érdekében egy és háromnegyed milliárd orosz kőbányát fog nyújtani az iparnak és a munkások bérét tíz százalékkal emeltetni fogja.

**Dr. Eisler főrabbi előadása a Mizrahi Ifjúsági csoport Oneg Sabbatján.** A kolozsvári zsidóság körében nagy népszerűségnek örvendő péntek esti Oneg Sabbat előadások során e hó 20-án, pénteken este fél kilenc órakor Dr. Eisler Mátyás főrabbi tart előadást. A nagy érdeklődéssel várt előadás tárgya: A bibliai törvények szociális szelleme. A kolozsvári Ceire Mizrahi az Oneg Sabbat előadások megszervezésével értékes zsidó kulturmunkát indított meg Kolozsvoron. Az eddigi előadások során különböző felfogású és irányú előadók fejtegettek érdekesnél-érdekesebb témákat a nagyszámúban megjelent hallgatóság előtt. Az Oneg Sabbat közönsége állandóan szaporodik és hallgatói között a kolozsvári zsidóság különböző rétegeinek képviselőit láthatjuk. A Mizrahi vezetősége a tél folyamán minden pénteken este meg akarja tartani ezen hézagpótló előadásokat és sikerült is előadókul az erdélyi zsidóság neves egyéniségeit megnyernie. Vendégeket szívesen lát és pontos megjelenést kér a vezetőség.

**Meghalt a mayerlingi tragédia utolsó tanúja.** Bécsből jelentik: Ma délelőtt 90 éves korában meghalt itt Slatin Henrik, volt kabinetfőnök, a mayerlingi tragédia utolsó tanúja. Slatin annak idején a mayerlingi vadászakastélyban teljesített szolgálatot és egyike volt azoknak, akik a szörnyű tragédiát saját szemükkel látták.

**Ötvenkét holttestet hoztak eddig felszínre az amerikai bányakatasztrófanál.** Párisból jelentik: Newyorki jelentés szerint az oklahomai Mac Aleste bányakatasztrófanál eddig nem, amint először jelentették, hatvanégy, hanem ötvenkét holttestet hoztak a föld mélyéből felszínre. Tíz munkás mindig hiányzik. Mérges gázok a milícia és a tűzoltóság munkáját erősen hátráltatták.

**A cseh képviselőházban a ruszinszkoí autonómia megadását sürgették.** Prágából jelentik: A képviselőház ülésén Kurtják a ruszinszkoí autonómia megadását sürgette, Stribrny szovjetellenes támadást intézett Benes és a kairói cseh konzul ellen, akiket panamak elkövetésével vádolt meg. Hlinka pedig a pittsburgi egyezmény elismertetését követelte.

**Hideg idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognozisa szerint északeleti légáramlással jórészt derült, száraz és hideg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 20 Celsius.

**Változatlan az angol bankkamailáb.** Londonból jelentik: Az Angol Bank mai ülésében a bankkamailáb 5 százalékosban változatlanul meghagyta.

# A New-York étteremben

December 19-től kezdve a hírneves **Dudus** teljes zenekarával játszik.

er

Szív  
Szur  
a sz  
Ez ar  
hogyA sz  
anyagok vi  
vetkeztében  
dés, sajnos  
kifárasztó  
nehéz kerin  
mert a hu  
rugalmasság  
végezni, má  
melyek ezt  
folyadék ált  
tevékenység  
Másod  
szöveit a h  
olyan brutál  
a derék izm  
zavarokat. E  
hogy a szív,  
támadható és

K

Románia  
létre a d  
A belgrádi export

Bucuresti-Bukares  
Uj Kelet tudósítóját  
több ízben megemlé  
Budapestben tárgyalá  
tengerit termelő dur  
lására. Ebben a lét  
amelynek egyedül o  
acionálizálása volna  
gorzslavia és Románi  
engeri export terén  
kodik az amerikai és  
alakult árak köz  
annak, amely elsőso  
szervezetlenségének  
apestrol indult ki az  
egertermelő ország  
a magyar export h  
letet, hogy a dunai  
elésre berendezett á  
tömörüljenek és a  
g a tengernek egy  
ával a termelők rés  
bb helyzetet teremts  
Még december hóna  
g a tárgyalások Buc  
zetes megbeszéléséb  
nia nem képviseltet  
si, a belgrádi expor  
okban érdekes nyil  
gyalások eredményé  
ismertette a megb  
latkozat így szól:  
Két napon ker  
yar exportörökkel.

# URODONAL

erősíti a szívet és az ütőereket.

**Szívdobogása van?  
Szurásokat érez  
a szívében?  
Ez annyit jelent,  
hogy huzysava van.**



**Rheumatizmus  
Köszvény  
Hugykövecskék  
Derékfájás  
Elhízás**

## Borzasató!

Rendes körülmények között Önnek nem szabad hallani szíve ütését.

Romániai vezérképviselő: Drogueriu STANDARD București, Str. Zorilor 2.

Az O vos-Akadémia (1908 nov. 10) és a Tudományos Akadémia (1908 dec. 14) közleményei.

A szív épp olyan kevésbé van védve a fennmaradó anyagok visszatolyásától, mint a többi izmok, aminek következtében kétféle módon is szenved és ez a két szenvedés, sajnos, mindig együtt jár. Mindenekelőtt túlságosan kifizárad a szív, aminek a rossz, vastagon folyó vérnek nehéz keringése a következménye. Ez annál súlyosabb, mert a huykristályokkal bevont véredények elvesztik rugalmasságukat s így nehéz munkájukat nem tudják végezni, másrészt pedig a véredényeket üzembe hozó idegek, melyek ezt az organizmust irányítják, átitódnak mérgezett folyadék által és ezáltal izgatottak lesznek. Ezáltal helyes tevékenységüktől eltávolodnak.

Másodszorban közvetett módon támadhatják meg a test szöveteit a huzysavak, melyek ezekkel a szövetekkel éppen olyan brutálisan bánnak el, mint a karizmokkal, a hár és a derék izmaival, vagy bármelyik ütőérrel, ezáltal okozva zavarokat. Ehhez járul még az a súlyosító körülmény, hogy a szív, működésének finomsága miatt, könnyen meg-támadható és ezért kevésbé ellenálló is.

Aszerint, hogy a huzysav a szívburokba, vagy a szív sejtjeibe rakódott le, szívizomgyulladásról, szívbillentyűgyulladásról, vagy szívburokgyulladásról lehet beszélni. A nép beszédében, mely rendszeren az igazsághoz legközelebb áll, azt mondják, hogy rheumatizmus, vagy köszvény a szívig emelkedik. Aki ennek a betegségnek jelentőségét föl tudja becsülni, megérti azonnal az ilyen eset súlyát.

Milyen gyakorlati következményeket lehet mind-ebből levonni?

Csak egyetlen egy, igen egyszerű következmény van: hogy mindenáron elejét vegye a huzysav túlfőlésének, amikor már a szíve is szenved s minthogy nincs semmi jobb, mint az URODONAL, mely egy oldja a huzysavat, mint melegviz a cukrot, amelyet semmiféle más szer nem tud felülmúlni, az orvosságot így megtalálta.

Ha szurásokat érez a szívében, vagy szívdobogásban szenved, akkor vigyázzon, bizonyosan huzysavkristályok vannak a testében.

## Fuzióról tárgyalnak a kolozsvári likörgyárak

Cluj-Kolozsvár, dec. 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). A minimálisra apadt fogyasztás a likörgyárak között oly éles versenyt váltott ki, amely a szakma rentabilitását maholnap lehetetlenné teszi. Ennek az éles konkurenciának a kiküszöbölésére már régebb idő óta megindultak a tárgyalások, amelyek során kartellbe való tömörítéssel akarták az árak és a termelés megfelelő szabályozását elérni.

A kartell tárgyalások azonban eredményre nem vezettek, mivel több kolozsvári likörgyár mereven elzárkózott a kartellhez való csatlakozástól, ami az egész akciót sikertelenné tette.

Ismeretes, hogy nemrég a nagyváradi likörgyárak fuzió útján kibővítették ki az áldatlan kenyérharcot. A fuzió sikere meggondolásra bírta a kolozsvári likörgyárak vezetőit is. A likörgyárak szindikátusának kolozsvári szekciójára háromtagú bizottságot küldött ki, hogy az Egyesült Nagyváradi Likörgyárak helyzetét tanulmányozza. A bizottság nemrég tért vissza tanulmányutjáról és olyan impresszióiról számolt be, amelyek komoly lendületet adtak annak a törekvésnek, hogy a kolozsvári szakmai cégek fuziója révén egy a termelést, mint a produktumok megfelelő feltételek mellett való elhelyezését egészségesebb alapokra fektessék. A fuzió sikerét az a körülmény is kedvezően befolyásolja, hogy azok a helyi vállalatok, amelyek eddig a kartell törekvésekkel mereven szembehelyezkedtek, a fuzió tervét elvben a magukévé tették.

**Banca de Credit Timişoreana kényszerrege.** A temesvári Banca de Credit Timişoreana kényszerregezési kérését a törvényes elvben elfogadta és a hitelezők követelésének verifikálására január 15-ére tűzött ki hatánapot. A bank kényszerregezési beadványában 50 százalékos quótát ajánlott fel hitelezőinek, melyet 2 év alatt öt egyenlő részletben fizetné meg. A felajánlott quóta elfogadása esetén fedezetül a pénzintézet ingatlanai szolgálnának.

**December 23-ára van kitűzve a Mercur szeszgyár ellen az árverés.** A szamosújvári törvényszék december 23-ára tűzte ki az ottani Mercur szeszgyári részvénytársaság ellen az árverést. A Mercur tudvaleg a likvidálás alatt álló kolozsvári Egyesült Kőzgazdasági és Jelzálogbank csődtömegéhez tartozik.

**Uj kezekbe került a kolozsvári Melissa csokoládégyár részvény-majoritása.** A kolozsvári Melissa csokoládégyár részvényeinek majoritása uj kezekbe került. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t., amely eddig a részvénytöbbség tulajdonosa volt, érdekeltségét egy konzorciumnak adta át, melynek élén Preisich Mór Déna áll. A Melissa többi nagyrészvényesei, a szebeni Boden-kreditanstalt és a Magyar Általános Hitelbank brassói fiókja továbbra is megtartották pakettyüket. A részvénytulajdonban bekövetkezett tranzakció a vállalat vezetését nem érinti.

**A CFR teheráru forgalmának tiznapos mérlege.** Bukarestből jelentik: Folyó hó 1-től 10-ig a CFR naponta átlag 5908 vagon teheráru vagonoztatott be. A megrendelt vagonok száma naponta átlag 4490 volt. A munka alatt lévő vagonok száma tehát 1418-al volt több naponta mint vagon kibocsátás iránt beadott új kérések száma. Sikertült így a régi restanciát fokozatosan csökkenteni. A ki nem elégitett vagon-kérések száma december 15, én 12,852 volt.

**A bélyegtörvény végrehajtási utasításának újabb módosítása.** Bukarestből jelentik. A központi bélyeg bizottság a bélyeg törvény gyakorlati alkalmazására vonatkozólag az alábbi végrehajtási utasítást léptette legutóbb életbe: Az Erdélyben érvényben lévő végrehajtási törvény 89. paragrafusa alapján a porterek által hivatalból kifüggesztett jóváhagyó végzések példányai után mivel ezekről a bélyegtörvény nem tesz említést nem kell taxát fizetni.

## 2

**Örökértékű könyv feláróni**  
Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h.)  
Bialik: Gedichte I-II kötve lei 120  
Az Uj Kelet könyvsztyájában

## Közgazdaság

**Románia távolmaradása miatt nem jött létre a dunai államok tengeri kartellje**

A belgrádi exporttársulat elnökének nyilatkozata az eddigi tanácskozások eredményéről

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Uj Kelet már többször megemlékezett arról, hogy Budapestten tárgyalások indultak meg a tengerit termelő dunai államok federizálására. Ebben a létesítendő kartellben, melynek egyedüli célja a tengeri-export szindikátusának felállítására volna, Magyarország, Jugoszlávia és Románia vennének részt. A tengeri export terén teljes anarchia uralkodik az amerikai és az európai piacokon alakult árak között óriási eltérések vannak, amely elsősorban az európai piac rendezetlenségének tulajdonítható. Budapestről indult ki az eszme az európai tengerit termelő országok megszervezésére a magyar export hivatal adta meg az utasítást, hogy a dunai mezőgazdasági területre berendezett államok szindikátus-tömörüljenek és a gabonának, de főleg a tengerinek egy racionalisabb elosztással a termelők részére egy előnyös helyzetet teremtsenek.

December hónap elején kezdődtek a tárgyalások Budapestben. Ezek az eddigi megbeszéléseken azonban Románia nem képviseltette magát. Csicsarev, a belgrádi exporttársulat elnöke a tengeri érdekes nyilatkozatot adott a tárgyalások eredményéről. Nagyvonalakban a megbeszélések célját. A következő két napon keresztül tárgyaltam az exporttörökkel. Ezek a tárgya-

lásokon Románia nem képviseltette magát. Ezt a távolmaradást valószínűleg a Magyarország és Románia között fennálló politikai helyzet diktálta. Románia távolmaradása természetesen megakadályozott bennünket abban, hogy végleges határozatot hozzunk. A megbeszélések tárgyát a kivitelre kerülő gabonárák, de különösen a tengeri és a buza kivitele szisztematikus koncentrációjának kérdése volt. Ha tekintetbe vesszük, hogy Európában a tengeri kivitel tekintetben Románia az első helyet foglalja el, és hogy a másik két tengerit termelő ország Jugoszlávia és Magyarország összesen nem termelnek annyit, mint Románia egymagában, érthetővé válik, hogy miért nem hozhattunk végleges határozatot a felvetődő kérdésben. Evidens, hogy a tengeri-export megszervezésére hozott határozatok Románia beleegyezése nélkül illuzorikussá váltak volna.

Egyelőre az export kérdését tárgyaltuk. A legközelebbi összejövetelünk alkalmával remélhetőleg sikerülni fog ezt a kérdést teljesen tisztázni. Az európai tengeri Rotterdamban 210 dináros árfolyamot ért el, míg az amerikai tengerit Newyorkban ugyanakkor 250 dinnárral jegyzik. Ha tekintetbe vesszük az oecán-tuli gabonatermés jelenlegi helyzetét állíthatjuk, hogy Európában a tengeri árának ez a kialakulása egy abnormális tūnet. Európa három tengerit termelő orszá-

gának, Jugoszláviának, Romániának és Magyarországnak össze kellene fognia egy közös központi exportiroda felállításának érdekében. Így sikerülne megvédenünk a dunai államok egyik legfőbb gazdasági erőforrását. A Budapestben megkezdett tárgyalások legközelebb Belgrádban fognak folytatódni és remélhetőleg Bukarestben rövidesen be is fejezik.

Az előzetes megbeszélések során különben már nagyvonalakban meg is állapítottuk a felállítandó központi elosztó hivatalnak a működési szabályzatát. Minden országban egy központi exportirodát állítanánk fel, amelyek közösen egy legfelsőbb bizottság hatáskörébe tartoznának. Az eddigi tárgyalások során különösképpen kihangsúlyoztuk azt, hogy nem akarjuk a szabadkeres edelmet meggátolni. Ellenkezőleg, az exportnak ez a megszervezése éppen a magánosokra támaszkodna. Megállapítottuk annak szükségességét, hogy az egyes államok termelési és fogyasztási statisztikáját revidáljuk és hogy megállapítsuk a tengeri importra szoruló államok piacainak pontos felvevő képességét. Érdekeltek körökben azt hiszik, hogy még sok nehézségeket kell majd a további tárgyalások során legyőzni, de remélik, hogy ebben a fontos kérdésben sikerülni fog egy praktikus megoldási formát találni.

**Nagyobb ingatlanvételek.** A Hermannstädter Allgemeine Sparkasse kolozsvári fiókja kétfélmillió 300 ezer leiert megvette a jelenlegi székházának szomszédságában lévő épületet, amely a likvidálás alatt álló közhasznú Takarékpénztár r. t. tulajdona. A két épület átépítése útján a bank pénztártermét és helyiségeit bővíti ki. Kozák István, a Kozák és Samsom bórkereskedő cég volt birtokosja a kétfélmillió 100 ezer leiert eladta Pál Antal István szarhegyi birtokosnak.

# Színház — Művészet

## A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este 9 órakor Miss Amerika (Operett-revü-udonság 14 képből Kondor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Solthy Györggyel napi bérlet 21 szám C. sorozatszám 142.) Szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor film előadás Ábris Rózsája. Szombaton háromnegyed 11-kor éjjeli előadás csak felnőttek számára „Csókpirulák”, (Rendes helyárák sorozatszám 145) Vasárnap d. u. félháromkor Drótostót (Lehár operette nagyon olcsó mozi helyárák. Kondor Ibolyával, Solthy Györggyel, Leővey Leival, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10. le Sorozatszám 144.) Vasárnap 5, 7 és 9 órakor film előadás Ábris Rózsája.

## A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken 4, 5 és 7 órakor Árva Julika élete Szombaton új világsiker 3, 5, 7 és este 9-kor ÁBRIS RÓZSÁJA. Az amerikai filmgyártás leghatalmasabb és legragyogóbb szenzációja. Vasárnap d. e. 11 órakor 15 és 10 lejes helyárákkal nagy meglepetés amelynek címét szombaton reggel fogjuk a nyilvánossággal közölni. Vasárnap 5, 7 és este 9 órakor Ábris rózsája.

## CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Az árulás. Hatalmas, izgalmas dráma. Főszereplők: Lya de Putti, Lars Hanson és Warwick Ward.

## SELECT-MOZGÓ:

Péntek: Sába királynője. Monumentális film, mely kiállításként veteszklik a Ben Hurral. Salomon ragyogó palotája, kocsi-versenyek etc. Főszerepben a szép Betty Blithe. Szombat: Sába királynője. Vasárnap: Sába királynője. Hétfő: Utoljára Sába királynője. Kedd: NINCS ELŐADÁS.

## URANIA-MOZGÓ:

Péntek: Biblia. Monumentális dráma. Az első emberpár bűnhődése és büntetése, Ábel megölése, Noé és a Vízözön. Szombat: Biblia. Vasárnap: Biblia. Hétfő: Utoljára Biblia. Kedd: NINCS ELŐADÁS.

## ÁBRIS RÓZSÁJA

Amerikában és Európában évek óta a legnagyobb filmsiker!

Bemutatta a magyar színház holnap. Amerikában és Európában ma minden világvárosban a hangos és beszélő film úti diadalát. A néma film valósággal lejárt magától. Az egyetlen filmajándék, amely ugyan nem beszél, de mégis fel tudta venni a versenyt a legdivatosabb hangos filmmel is: ÁBRIS RÓZSÁJA. Amerikában már sok csodát produkált a film-művészet terén, de ennél tökéletesebbet még nem alkotott. Ha képzeletünk előtt végigfutnak a nagy világsikert aratott filmek s ha azután meg-nézzük az Ábris Rózsáját önkéntelenül is az a meggyőződés válik urrá bennünk, hogy amióta filmet gyártanak, szebb meghatóbb filmet még nem vetítettek, mint az Ábris Rózsája.

Egész vagyont áldozott a magyar színház azért, hogy az Ábris rózsáját a legszebb karácsonyi ajándékként prezentálhassa Kolo-zsvár közönségének. Az Ábris rózsájának előadásai sorrendje a magyar színházban: Szombaton d. u. 3-kor (olcsó helyárák) 20, 20 és 10 lej. Szombaton d. u. 5-kor (olcsó helyárák) 30, 20 és 10 lej. Szombaton este 7-kor (rendes helyárák) 40, 30, 20 lej.

Szombaton este 9-kor (rendes helyárák) 40, 30, 20 lej. Vasárnap d. n. 5-kor (rendes helyárák) 40, 30, 20 lej. Vasárnap este 7-kor (rendes helyárák) 40, 30, 20 lej. Vasárnap este 9-kor (rendes helyárák) 40, 30, 20 lej. Hétfőn délután 3-kor (olcsó helyárák) 30, 20 és 10 lej. Hétfőn délután 5-kor (olcsó helyárák) 30, 20 és 10 lej. Hétfőn este 7-kor (rendes helyárák) 40, 30 és 20 lej. Jegyek valamennyi előadásra délelőtt is előre válthatók a magyar színház pénztárájánál.

Vasárnap délelőtt 11-kor két briliáns film 15 és 10 lejes helyárákkal. Pompás műsora lesz a vasárnap délelőtti ma itnőnek, amely 11 órakor kezdődik. Igazi meglepetés! Harry Piel legbravurosabb 7 felvonásos kalandorjátéka. A repülő autó. Ezenkívül egy kacagató amerikai burleszk, amelynek címe: A levegő hősei.

# Rádió műsor

Idő: Középeurópai  
Péntek, december 20.

Budapest. 9.15: Eugen Stepan orosz balalajka zenekarának hangversenye. 1. A mi életünk — induló. 2. Folyó mellett, hid mellett — induló. 3. „Rivocska”. 4. Orosz románc. 5. Két orosz népdal. 6. „Mindenkori és mindenhol teveled” — románc. 7. Gajdatorjka. 8. Vihar a Volgán. 9. Ech raszpárol — cigány románc. 10. Alla verdy. 11. Em-lékezem egy napra — románc. 12. „Ház bulát”. 13. Lovassági dal. 14. Ibolyák — orosz románc. 9.30: Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Fricsay: Magyar népdal-induló. 2. Waldteufel: Illuzió — keringő. 3. Auber: Marco Spada — megnyitó. 4. Wieniawski: Souvenir de Moscou. Hegedűszó. Előadja: Sándor János. 5. Ábránd Grieg műveiből. 12.25: Hírek, élelmiszerárak. 3.45: Fulton-rendszerű képátvitel. 4.15: Józsa Rezső meséi a gyermekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 6.30: Mit üzen a rádió? 7.35: Hangverseny. Közreműködnek: Tihanyi Vilma, a m. kir. Operaház művésze és Rex Howard angol zongoraművész. 1. Angol népdalok. 2. Mozart: „Figaro házassága” című operából a grófnő áriája. 3. Angol népdalok. 4. Puccini: „Turandot” című operából Liu áriája. 5. Angol népdalok. 6. Verdi „Aida” c. operájából a Nilus-parti ária. 7. Angol népdalok. 8.45: Operett-részletek. 1. Gilbert, 2. Lehár, 3. Jakobi, 4. Kálmán műveiből. 10.16: Somogyi Gyula francia-nyelvű előadása. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, Majd: Bachmann-jazz.

Bukarest. 16: Könyvű zene. 16.15: Konferálás. 20: Dales. 20.45: Rádió-zene-klar Glück, Strauss, Bizet, Schubert, Gillet, Offenbach és Bernards műveiből. Bécs, Graz. 20.05: Karácsonyi hangverseny.

Berlin. 19.30. Híres zongoristák villamos-zongorán: Busoni, Careno Teréz, Grünfeld Alfréd, Hoffmann József, Kleeborg Klótd, Paderewski, Leschitzki. 20.30: Glazunov-négyes. Glazunov és Csajkovszkij művei. Breslau. 19.20: Operett-zene, gramofonon. Frankfurt. 20.15: Fuvozene. 21.35: Hangverseny Reznicek, Dvorzsák, Reger műveiből.

Hamburg. 20: Rádió-hangverseny. Köln. 20: Oratórium. Königsberg. 21.05: Molnár Ferencz „Ibolya” c. egyfelvonásos. Königswusterhausen. 20.30: Szórakoztató zene. 21.30: Karének. Lipce. 21: Dán est. München. 21.30: Rádió-zene. Beethoven: Korjolan — nyitány. Schubert: H-moll szimfónia. Stuttgart. 19.30: Ária- és dalest. 20.15: Kamarazene.

Belgrád. 20: Opera közv. Zágráb. 20.30: Deris hangverseny. Prága. 19.05: Gramafon. 20: Szórakoztató zene. 21: Hangverseny, hegedű-, zongora- és énekszámok. 22.30: Modern zene. Pozsony, Brünn, Kassa, Mor. Ostrava. 19.30: Közvetítés Prágából. Varsó. 19.25: Gramafon. 20.15: Filharmonikus hangversenye Haydn, Domaniewski, Karlovicz, Beethoven műveitől. Utána külföldi állomások közv. Kattovicz. 18.15: Mansolin-játék. 20.15: Filharmonikus hangv. Milano, Torino. 20.30: Szimfonikus hangv. 23.15: Szórakoztató zene. Róma. 21.02: Suppé-operett. Nápoly. 21.02: Ponchinelli: „Gioconda” c. operája. Darenty. Brit zeneszerzők művei. London. 22.35: Szimfonikus hangverseny orosz zeneszerzők műveiből.

Oslo. 20: Filharmonikus Svensen-est D-dur szimfónia, két hegedű-románc, párisi farsang. Stockholm. 20: Hangverseny. Wagner: Rajna-kincse, két ária a Lohengrinből. Csajkovszkij: Diótörő szvit. Debussy: A lenhajú leány. Bruneau: Spanyol tánc. Puccini: Bohémélet — ária, Tosca — ária. Verdi: Rigoletto — ária. Straus János: Keringő. 22.10: Zongora-, hegedű- és gordonka trió. Zürich. 20: Kamara-zene. 20.20: Schumann-dalok. 21.15: Szórakoztató zene. Moszkva. 19.30: Hangverseny.

## Szombat, december 21

Budapest. 9.15: A rádió házi-kvartettjének hangversenye. 1. Schubert, 2. Rimsky-Korsakov, 3. Turina, 4. Offenbach, 5. Se-verac, 6. Meyer-Hellmund, 7. Weigerth, 8. Caylor műveitől. 9.30: Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: Gramofon-hangverseny. 1. Kreisler: Marche miniature Viennoise. 2. Händel: Ariose (Ariose) (Basilides Mária). 3. Chopin: As-dur keringő. 4. Gounod: Ave Maria. 5. Gounod: Csendes éj. 6. és 7. Mascagni: Parasztcseület. 8. O. Straus: Varázskeringő. 9. Joe Burke: Egy lehellet jázmin — keringő. 10. Lincke Pál zenekara. 11. Gay Byron: Holdas éj a Durán. — keringő. 12. és 13. Ziehrer: Bécsi leányok. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 4: Meister Eerenz dr. előadása. 1. Bem apó karácsonyi ajándéka Kolo-zsvárnak, Bem apó nagyzebeni csele. 4.45: Pontos időjelzés-, időjárás-jelentés, hírek. 5: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 1. „Költemények. 2. Anglia és a magyar irodalom. 3. „A magyar siránokból” (költemények). 6: A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 1. Josef Straus: Transsactionen — keringő. 2. Kálmán: CiZányprimás — egyveleg. 3. Car-rosto: Ritorna. 4. Panizzi: a) Invocation; b) Alma mia — tangó. 7: Bodán Margit magyar nótá-estje. Vándorbot-, hegedű-, meg egy tarisznya-nóta. XI. rész „Darumadár utnak indul...” Dóczy József dalköltő emlékezete. 8.15: Kacsóh Pongrác emléktűnép-poly. 1. Szabados Béla: „Kacsóh Pongrác”. 2. János vitéz — megnyitó. 3. Részletek a „János vitéz” c. operettből. 4. „Késő ősz van...” 5. Részletek a „János vitéz” c. operettből. 6. Rákóczi megtérése. 9.30: Zathureczky Ede hegedűművész hangversenye. 1. Frank Caesar, 2. Couperin—Kreisler, 3. Couperin. 4. Strauss—Hubay műveiből. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, Majd a Fejes-szalonzenekar, az Ostende-jazz, továbbá Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

Bukarest. 16: Moszkopol—Leon-zenekar. 16.15: Konferálás. 20: Színházi előadás. Bécs, Graz. 18.15: Kamarazene. 19.40: Petzold-est. 20.30: Bécsi dal- és operaest. 20.30: Hangjáték. Berlin. 21: Tarka est. Breslau. 20.30: Kálmán Imre-est. 22.35: Táncczene. Köln. 23: Szórakoztató- és táncczene. Königsberg. 20: Fall Leó: „A császár” c. operettje. Lipce. 16.20: Szolisták hangversenye Liszt, Bach, Musszurgszkij, Dvorzsák, Bach, Sgambot, Strauss Richard műveiből. 19.30: Operett-részletek. Königswusterhausen. 20.30: Közveti-



Egy borotválás csak 2 Leibe kerül annak.

aki a RESZLING-féle késnélküli Ideál borotválóporral borotválkozik.

## Csak 4 Leibe

kerül egy borotválkozás a legújabb előállított Reszling-féle Ideál speciál borotválóporral, amely kellemes illatú s a legkényesebb szakállhoz is nagyon alkalmas és higiénikus. Használat után az arc bársónysima lesz, minőségéért garantálók. — Kapható az egyedüli készítőnél:

## RESZLING JÓZSEF

Cluj, Calea Regele Ferdinand N. 30. Máramarossziget részére egyedüli el-árusító Glancman Adolf állszertár. A többi városokban minden drogeriában és gyógyszerárban kapható.

tés Frankfurtból. 21.45: Gramafon. Belgrád. 20: Hegedűjáték. 21.30: Dal-est (francia és angol dalok). Zágráb. 20.30: Hangverseny-est. Varsó. 19.25: Gramafon. 20.30: Könyvű zene. 23: Táncczene. Kattovicz. 20.30: Könyvű zene. 23: Táncczene. Milano, Torino. 20.30: Kvintett. 21.05: Mascagni „Igen” c. operettje. Róma. 21.02: Zenekari hangv. Oslo. 20: Szórakoztató zene. Stockholm. 19.15: Beethoven: „Hold-fény” szonátája. Prága. 19: Vidám est. 20.15: Rádió-zenekar. 21.15: Gramafon táncczene. Brünn, Kassa, Pozsony, Ostrava: A prágai műsor közv. Darenty. 21.30: Szimfonikus hangverseny Grieg, Arensky, Dvorzsák, Händel műveitől. London. 24.15: Táncczene. Zürich. 20: Mandolin-zenekar. 22.10: Gramafon. Moszkva. 19: Hangjáték.

2088/1929 szám.

## Árverési hirdetés

A Közhasznu Takarékpénztár r. t. megbízásából közhírrel teszem, hogy folyó hó 21-én d. u. 1/24 órakor és folyó hó 23-án d. u. 3 órakor az „ARTA” cég Str. Avram Jancu 3 szám alatti üzlethelyiségében közbenjövetelemmel szőnyegeket, burorokat, festményeket, ezüst, üveg, porcellán és fajtance dísz-tárgyakat fog eladni. Cluj, 17 december 1929.

Dr. Alexandru Pop  
notar public

## Keveset,

de értékeset a háború irodalmából  
Renn: A háború — — — — — 204  
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123  
Ktve 163  
Kapható az Uj Kelet könyvsztyáljában

## Értesítés!

A gözfürdőt látogató igen tisztelt közönség tisztelttel értesitem, hogy a Str. Dubarilor (Timár-u.) 3. sz. alatti „Krisztály-gőz- és kádfürdő” vezetését átvettem. A fürdő reggel 5 órától déli 1 óráig férfiak, délután 1 órától este 7 óráig nők részére áll rendelkezésre. Gőzfürdő ára 26 Lei. Kád I. oszt. 35 Lei. Kád II. oszt. 30 Lei. 10 fürdőjegy vételénél árkedvezmény lesz nyújtva. Szives pártfogást bér: Csákvári József tyukszemvágó és fürdőmestertől

A karácsonyi vásár megkezdődött a

# Rózsa Royal drogériában, Főtér 26

Az Uj Kelet az és bányai za nap Cikkeink után forrás megjel Kéziratok megörzészükre

## Egy vért véres

— Külpolit

Gorkij mondja v bernek meg kell b leit, mert ezek éle óvatosabbá tessik dig fokozzák azt a győzelmet arasson. ez; az emberi lélek való bepillantani-tt Az angol munká kijutott a derék é ellenfelekből. Jobb pártjának baloldala haladás és fejlődés vébenységét, a job lordok háza sokalja bizonyítja, hogy a közélet korántsem anél inkább tövise. És mégis, mindez munkáskormány szil biztos a dolgában. gének köszönheti ez Kétségtelenül nagy hőlesőségnek is, az és az erőviszonyok géseit, dinamikus le kényserúségeket lát felismerése: minden angol kormány poz mégszem ez a tény t kosan alá. Egészen pai ellentétet fokoz ez ezekből az ellenté tek erőteljes egymás sabban: a bizonytal nak, idegességnek az az európai reakció időben elfogta s va pedig a fűhöz-fához zatójébe kényszeríti A konzervatívok angol lordok háza miatt csikorgatja a buktatni Maadonald szívesen hozzájárulna tashoz, de ők se me fogni. A konzervatív szavazni a munkásk fél egy új választáso vereségtől, a liberál nem buktat, mert a liberális ipar és kere A szociálpolitikai keveselő baloldali mu nem nyul végleges e megával kerülne elle dot és Hendersont szovjet nagyon is en tett elismerése fejébe állásával kitenné a lordok házában s mult anakronisztiku alsóházban is. Ime: ezek az eg tartó ellentétek azok munkáskormány be épül. A távol Kelet ism ban van. Északmar getlen köztársaságga győzelmes, lázadó tá szegatják szét. A k ágztörténeti etapja Kanton győzelmes bizály és polgárhábo ónek magasba, — l örös tendenciával. Mandzsuria elszasa ól, a kínai forradalm onnlása Nanking el föltevést látszanak nyekből következtetr a következtetés is